

HISTORIA – VUOSILUOKAT 7-8

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 7 ja 8

Vuosiluokilla 7 ja 8 historian opetuksen tehtävänä on syventää oppilaiden käsitystä historiallisen tiedon luonteesta. Opetus tukee oppilaiden oman identiteetin kehittymistä ja perehdyttää kulttuurien vaikutuksiin yksilöihin ja yhteiskuntiin. Opetuksen tehtävänä on ohjata oppilasta ymmärtämään historiatiedon tulkinnallisuutta ja moniperspektiivisyyttä sekä selittää historiallisessa kehityksessä ilmenevää muutosta ja jatkuvuutta. Oppiaineen tehtävänä on lisäksi paneutua erilaisten toimijoiden tuottaman tiedon kriittiseen käsittelyyn.

Historian tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 7 ja 8

Sisältöjen opiskelun yhteydessä tutustutaan oman perheen, oman kotipaikkakunnan sekä oman lähialueen historiaan soveltuviissa kohdissa.

Vuosiluokka 7:

S1 Teollisuusyhteiskunnan synty ja kehitys

Perehdytään ilmiöön, joka on muuttanut ihmisen elämää, ihmisen ja luonnon suhdetta sekä maailmaa.

Teollistumisen vaikutukset

Oman lähiseudun teollistumisen alkuvaiheet

S2 Ihmiset muuttavat maailmaa

Tutustutaan yhteiskunnallisiin aatteisiin, niiden merkitykseen ja seurauksiin sekä siihen, miten ihmiset ovat pystyneet vaikuttamaan omansa aikanaan.

Nationalismi, liberalismi, konservatismi, sosialismi

Kansat liikkeellä

S3 Suomea luodaan, rakennetaan ja puolustetaan

Perehdytään kulttuurin merkitykseen identiteetin rakentamisessa autonomian ajalla ja itsenäisen Suomen alkutaipaleeseen.

Autonomian synty ja autonomian ajan alku
Suomen kansallinen herääminen, 1800-luvun kansalliset herättäjät
Autonomisen Suomen uudistuminen 1860-luvulta alkaen
Suomen autonomia uhattuna

Vuosiluokka 8:

S4 Suurten sotien aika

Perehdytään maailmansotiin, kylmään sotaan ja sodista selviytymiseen erityisesti tavallisten ihmisten ja ihmisoikeuskysymysten näkökulmasta. Paneudutaan ihmisoikeusrikoksiin: holokausti, muut kansanvainot sekä ihmisoikeuksien edistäminen

Ensimmäinen maailmansota
Suomen itsenäistyminen
Diktatuurien synty
Toisen maailmansodan aika
Kylmän sodan aika

S5 Hyvinvointiyhteiskunnan rakentaminen:

Tarkastellaan arkielämän historiaa ja tämän päivän juuria.
Kehityksen yksilölle tuomien saavutusten ohella perehdytään elinkeinorakenteen muutokseen ja palveluammattien yleistymiseen sekä kaupungistumiseen.

Suomen asema maailmanpolitiikassa toisen maailmansodan jälkeen
Suomen kehittyminen nykyaikaiseksi hyvinvointivaltioksi

S6 Nykyisen maailmanpolitiikan juuret:

Syvennytään kehittyneiden ja kehittyvien maiden yhteiseen historiaan sekä uudenlaisten poliittisten jännitteiden syntyyn ja ratkaisuihin maailmassa.
Kylmän sodan ajan jälkeinen maailma

Maailmanpolitiikan kriisejä

Historian oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7 ja 8

Opetuksessa korostetaan vuorovaikutuksellisia, elämyksellisiä, toiminnallisia ja tutkivia työtapoja, esimerkiksi kerrontaa, draamaa, leikkiä, pelejä sekä erilaisten lähteiden tutkimista. Opetuksessa vahvistetaan oppilaiden historian tekstien ja ympäristön lukutaitoa sekä harjoitellaan tulkintojen tekemistä. Tavoitteena on vahvistaa oppilaiden historian tekstien ja ympäristön lukutaitoa sekä harjoitella tulkintojen tekemistä.

Opiskelussa hankitaan ja käytetään historiallista tietoa erilaisissa oppimisympäristöissä tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen. Historian sisältöjä integroidaan muiden oppiaineiden kanssa.

Vuosiluokilla 7 ja 8 opetuksessa painotetaan erityisesti ajankohtaisten tapahtumien historiallisia juuria liittämällä opiskeltavia sisältöjä yhteiskuntaopin keskeisiin käsitteisiin. Opetuksessa korostetaan tutkimuksellisia työtapoja, kuten erilaisten ensi- ja toisen käden lähteiden tutkimista.

Historiallisia tutkimustehtäviä tehdessä käytetään mahdollisuuksien mukaan erilaisia avoimia oppimisympäristöjä ja paikallisia olosuhteita.

Oppilaita ohjataan hankkimaan tietoa myös epävirallisen historiakulttuurin muodoista, kuten pelien, elokuvien ja kirjallisuuden avulla.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki vuosiluokilla 7 ja 8

Historianopetuksessa oppilaita ohjataan tutkivaan opiskelutapaan ja heitä rohkaistaan tekemään tulkintoja, vertailemaan, tekemään johtopäätöksiä ja soveltamaan hankittua tietoa sekä suullisesti että kirjallisesti.

Tekstien ymmärtämiseen ohjataan avaamalla teksteissä käytettyjä käsitteitä. Useat historiassa käytetyt käsitteet ovat sellaisia, että niiden ymmärtämistä syvennetään koko peruskoulun ajan oppilaan ajattelun kehittymisen mukaisesti.

Opetuksessa pyritään elämyksellisyyden kautta tukemaan erilaisia oppijoita.

Oppilaan oppimisen arviointi vuosiluokilla 7 ja 8

Opintojen edistymisen kannalta keskeistä on tutkimisen, toimimisen ja menneisyyteen eläytyksen ohella ankkuroituminen kulttuuriympäristöön, aikaperspektiivin hahmottaminen, ihmisen toimijuuden sekä historian merkityksen oivaltaminen ihmiskunnan ja oman elämän kannalta nyt ja tulevaisuudessa.

Oppimisen arviointi on oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa. Oppilaita rohkaistaan tutkimaan erilaisia historiallisia lähteitä ja tekemään niistä tulkintoja. Arvioinnissa otetaan huomioon monimuotoiset kirjalliset ja suullisen tuottamisen tavat sekä muun tekemisen ja ilmaisumuotojen kautta osoitettu osaaminen. Sisältöjen muistamisen sijaan arvioinnissa kiinnitetään huomiota tiedon soveltamiseen ja historiallisen ajattelun kehittymiseen.

Arviointi painottuu oppimisen aikaisen arvioinnin suuntaan. Tähän soveltuvia arviointitapoja ovat erilaiset portfoliotyöt, käsitekartat, suulliset kokeet ja historiallisen ajantajun kehittämiseen tähtäävät tehtävät, kuten erilaiset elämykselliset ”ajankuvat” sekä opetusryhmän sisällä tapahtuva vertaisarviointi ja itsearviointi. Opettajan opetuksen aikana antama palaute pyrkii rohkaisemaan oppilaita omiin tulkintoihin ja omien näkemysten argumentointiin.

Historian sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi kunkin oppilaan osaamista suhteessa opetussuunnitelmissa asetettuihin tavoitteisiin.

Päättöarviointi suoritetaan vuosiluokan 8 jälkeen. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päätyttyä saavuttanut historian oppimäärän tavoitteet. Päättöarvioinnissa käytetään historian valtakunnallisia hyvän osaamisen kriteereitä. Päättöarvosanaa antaessaan opettaja huomioi kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu.

Vuosiluokat 7 ja 8 – Historian opetuksen ja oppimisen tavoitteet, sisällöt ja arviointi

Opetuksen tavoite	Sisältö-alueet	Opetuksen tavoitteita johdetut oppimisen tavoitteet	Laaialainen osaminen	Arvioinnin kohde	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
MERKITYS, ARVOT JA ASEENTEET T1 vahvistaa oppilaan kiinnostusta historiasta tiedonalana ja identiteettiä rakentavana oppiaineena	S1 - S6	Oppilas kiinnostuu historiasta tiedonalan ja sen merkityksestä identiteetille.		Ei käytetä arvosanan muodostumisen periaatteena.				
Vuosiluokka 7 Oppilaan kiinnostusta historiaa kohtaan syvennetään avaamalla häntä				Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.				

<p>näkemään tarkemmin itsensä osana historian jatkumoa.</p> <p>Vuosiluokka 8 Oppilasta ohjataan kokemaan historian identiteettiä rakentava luonne.</p>							
<p>TIEDON HANKKIMINEN MENNEISYYDESTÄ</p> <p>T2 aktivoita oppilasta hankkimaan historiallista tietoa erilaisista ikätasolle sopivista lähteistä sekä arvioimaan niiden luotettavuutta</p> <p>Vuosiluokka 7 Oppilasta harjaannutetaan erilaisten käytössä olevien lähteiden</p>	<p>S1- S6</p> <p>Oppilas osaa etsiä tietoa erilaisista historian tiedonlähteistä ja havaitsee eroja niiden luotettavuudessa.</p>	<p>L1- L5</p>	<p>Historiatiedon hankkiminen ja lähteiden tulkinnallisuuden ymmärtäminen</p>	<p>Oppilas löytää ohjautti historian tapahtuman tai ilmiöön liittyvää informaatiota hänelle annetusta lähteestä.</p> <p>Oppilas tunnistaa opettajan ohjaamana, että samasta ilmiöstä tai</p>	<p>Oppilas hankkii rajallisesti historian tapahtumaa tai ilmiöön liittyvää tietoa erilaisista lähteistä sekä tunnistaa lähteiden luotettavuudessa ja esitettyissä tulkinnoissa eroja.</p>	<p>Oppilas hankkii historian tapahtumaa tai ilmiöön liittyvää tietoa erilaisista lähteistä sekä erottelee vähemmän ja enemmän luotettavia lähteitä ja tulkintoja toisistaan.</p>	<p>Oppilas käyttää erilaisia lähteitä ja erottaa tutkittavaan ilmiöön liittyvät lähteet muista lähteistä.</p> <p>Oppilas selittää, miten samoista lähteistä voi tehdä erilaisia tulkintoja ja arvioi</p>

<p>HISTORIAN ILMIÖIDEN YMMÄRTÄMINEN</p> <p>T4 vahvistaa oppilaan kykyä ymmärtää historiallista aikaa ja siihen liittyviä käsitteitä</p> <p>Vuosiluokka 7 Oppilasta tuetaan historian ymmärtämisessä avaamalla käsitteitä ja tuomalla niitä nykyaikaan.</p> <p>Vuosiluokka 8 Oppilasta rohkaistaan eläytymään historian tapahtumiin ja henkilökohtaloihin.</p>	<p>S1-S6</p>	<p>Oppilas osaa sijoittaa opiskele- mansa asiat ajallisiin yhteyksiin aikajärjes- tykseen.</p>	<p>L1- L3</p>	<p>Kronologian ymmärtämi- nen.</p>	<p>Oppilas tunnistaa</p>	<p>Oppilas muistaa menneisyy-</p>	<p>Oppilas käyttää menneisyy-</p>	<p>Oppilas jäsentää historiallis- ten tapahtu-</p>
---	---------------------	--	----------------------	------------------------------------	--------------------------	-----------------------------------	-----------------------------------	--

				<p>historian keskeisiä sisältöisiä käsitteitä ja pystyy opettajan ohjaamana suhteuttamaan ne ajallisesti toisiinsa.</p>	<p>teen liittyviä keskeisiä sisältöisiä käsitteitä ja kuvaa tarkasteltavana olevalle historialliselle ajanjaksolle ominaisia piirteitä.</p>	<p>teen liittyviä keskeisiä sisältöisiä käsitteitä ja kuvaa tarkasteltavana olevalle historialliselle ajanjaksolle ominaisia piirteitä.</p>	<p>mien, ilmiöiden ja ajanjaksojen aikajärjestyksen ja ajallisia yhteyksiä. Oppilas käyttää aikaan liittyviä käsitteitä ja erittelee historian keskeisiin ajanjaksoihin liittyviä tapahtumia, henkilöitä ja ilmiöitä.</p>
--	--	--	--	---	---	---	---

<p>tutkimiseen, tulkitsemiseen ja ongelmanratkaisuun.</p> <p>Vuosiluokka 8 Oppilaan kykyä tulkita erilaisia käytössä olevia lähteitä kriittisesti kehitetään edelleen.</p>			<p>lähteestä esiintyy erilaisia tulkintoja.</p>		<p>tulkintojen mahdollisia puutteita.</p>
<p>T3 auttaa oppilasta ymmärtämään, että historiallista tietoa voidaan tulkita eri tavoin</p>	<p>S1-S6</p>	<p>Oppilas oppii hankki- maan historiallis- ta tietoa ja arvioimaan tiedonlähteiden luotetta- vuutta sekä ymmärtä-</p>	<p>L1- L2, L4</p>	<p>Historiatiedon hankkiminen ja lähteiden tulkinnallisuuden ymmärtäminen.</p>	
<p>Vuosiluokka 7 Oppilasta ohjataan huomaamaan, että samasta asiasta voidaan antaa erilaisia tulkintoja.</p>					
<p>Vuosiluokka 8 Oppilaan medialukutaitoa harjaannutetaan edelleen.</p>					

		mään, että historiallis- ta tietoa voi tulkita eri tavoin.						
--	--	--	--	--	--	--	--	--

<p>T5 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisen toimintaan ja päätöksentekoon vaikuttaneita tekijöitä erilaisissa historiallisissa tilanteissa</p>	<p>S1- S6</p>	<p>Oppilas pystyy asettautu- maan menneen ajan ihmisen asemaan ja kuvail- maan tämän toiminnan motiveja.</p>	<p>L1- L4, L6- L7</p>	<p>Historiallinen empatia.</p>	<p>Oppilas tunnistaa, että ihmisillä on ollut erilaisia motiveja toiminnal- leen.</p>	<p>Oppilas tunnistaa, miten ihmisten sosiaalinen ja yhteiskun- nallinen asema vaikuttavat heidän tekojensa motiiveihin.</p>	<p>Oppilas tulkitsee ihmisten toiminnan tarkoituks- periä ja erittelee, miten ihmisten sosiaalinen ja yhteiskun- nallinen asema tai historiallinen konteksti vaikuttavat hänen toimintaan- sa.</p>	<p>Oppilas asettautuu menneen ajan ihmisen asemaan, arvioi hänen toimintansa motiveja sekä tarkastelee sitä, miten hänen sosiaalinen tai yhteiskun- nallinen asemansa tai historiallinen konteksti vaikuttavat hänen toimintaan- sa.</p>
<p>Vuosiluokat 7 ja 8 Oppilaan kykyä ymmärtää ja analysoida historiassa tehtyjen valintojen, ratkaisujen ja päätösten vaikutusta nykyaikaan kehitetään.</p>	<p>S1- S6</p>	<p>Oppilas osaa erotella historial-</p>	<p>L1- L2, L4</p>	<p>Syy- ja seuraussuhteiden</p>	<p>Oppilas tunnistaa menneisyy- destä asioita, jotka ovat</p>	<p>Oppilas tunnistaa, että historiassa selittäminen perustuu</p>	<p>Oppilas ymmärtää, että historiassa selittäminen perustuu</p>	<p>Oppilas erottelee historiallisia tapahtumia tai ilmiöitä selittävät</p>
<p>T6 auttaa oppilasta arvioimaan erilaisia syitä historiallisille tapahtumille ja ilmiöille</p>	<p>S1- S6</p>	<p>Oppilas osaa erotella historial-</p>	<p>L1- L2, L4</p>	<p>Syy- ja seuraussuhteiden</p>	<p>Oppilas tunnistaa menneisyy- destä asioita, jotka ovat</p>	<p>Oppilas tunnistaa, että historiassa selittäminen perustuu</p>	<p>Oppilas ymmärtää, että historiassa selittäminen perustuu</p>	<p>Oppilas erottelee historiallisia tapahtumia tai ilmiöitä selittävät</p>

<p>T7 ohjata oppilasta analysoimaan historiallista muutosta</p>		<p>lisia tapahtumia tai ilmiöitä selittävät tekijät vähemmän tärkeistä.</p>	
<p>Vuosiluokat 7 ja 8 Oppilaan käsitystä syy ja seuraussuhteista kehitetään hänen käsityskykynsä mukaisesti.</p>		<p>Oppilas oppii analysoimaan historiallista muutosta ja jatkuvuutta.</p>	
	<p>ymmärtäminen historiassa.</p> <p>Muutoksen ja jatkuvuuden ymmärtäminen.</p> <p>Oppilas osaa selittää, miksi joillain elämänaalueilla toimittiin ennen samoin tai nykyään.</p>	<p>muuttuneet tai pysyneet muuttumattomina.</p> <p>Oppilas nimeää muutokselle tai muuttumattomuudelle jonkin yksittäisen syyn.</p>	
	<p>toimijoiden tarkoitusperien analysointiin.</p> <p>Oppilas ymmärtää, että historiallisilla tapahtumilla ja ilmiöillä on erilaisia syitä ja seurauksia ja antaa niistä esimerkkejä.</p> <p>Oppilas selittää yksilöllisesti ohjeistettuna, miksi joillain elämänaalueilla toimittiin ennen toisin kuin nykyään.</p>	<p>toimijoiden tarkoitusperien analysointiin.</p> <p>Oppilas tunnistaa syitä ja seurauksia historiallisille tapahtumille ja ilmiöille.</p> <p>Oppilas selittää yksilöllisesti ohjeistettuna, miksi joillain elämänaalueilla toimittiin ennen toisin kuin nykyään.</p>	
	<p>keskeiset tekijät vähemmän tärkeistä ja analysoi historiallisien tapahtumien syitä ja seurauksia (kuten välittömien ja pitkäkestoisten syiden merkitystä).</p> <p>Oppilas arvioi, miksi joillain elämänaalueilla toimittiin ennen samoin tai toisin kuin nykyään ja miten tapahtuman tai ilmiön seuraukset vaikuttivat</p>		

<p>HISTORIAALLISEN TIEDON KÄYTTÄMINEN</p> <p>T8 kannustaa oppilasta tulkintojen tekemiseen</p> <p>T9 ohjata oppilasta selittämään ihmisen toiminnan tarkoituksiperiä</p>	<p>S1- S6</p>		<p>L1- L2, L4- L5</p>		<p>T8: Ei käytetä arvosanan muodostumisen perusteena. Oppilasta ohjataan poh-timaan kokemuk-siaan osana itsearviointia.</p>	<p>Oppilas kuvailee, miten ihmisten taustat vaikuttavat heidän</p>	<p>Oppilas esittää päätelmän, miten ihmisten taustat vaikuttavat heidän</p>	<p>Oppilas selittää ihmisen toiminnan motiiveja sekä sitä, miten ihmisten</p>	<p>eri lailla eri asemassa oleviin ihmisiin ja ihmisryhmiin.</p>
---	---------------	--	---------------------------	--	---	--	---	---	--

<p>T10 ohjata oppilasta selittämään, miksi historiallista tietoa voidaan tulkita ja käyttää eri tavoin eri tilanteissa ja arvioimaan kriittisesti tulkintojen luotettavuutta</p>		<p>Oppilas osaa vastata menneisyyttä koskeviin kysymyksiin käyttäen eri lähteistä saamaansa informaatiota.</p>	<p>Historian tulkitseminen. Oppilas osaa muodostaa historian tapahtumista ja ilmiöistä omia perusteltuja tulkintoja.</p>	<p>historian tapahtumassa tai ilmiössä.</p> <p>Oppilas antaa ohjatusti jonkin esimerkin siitä, miten historiatietoa käytetään johonkin tarkoitukseen.</p>	<p>toimintansa motiiveihin.</p> <p>Oppilas kuvailee, miten historiatietoa käytetään johonkin tarkoitukseen ja erittelee tulkintoihin sisältyvää puoleellisuutta.</p>	<p>toimintansa motiiveihin.</p> <p>Oppilas kuvailee, miten historiatietoa käytetään johonkin tarkoitukseen ja antaa esimerkkejä tulkintoihin sisältyvästä puoleellisuudesta.</p>	<p>taustat ja historiallinen konteksti vaikuttavat niihin.</p> <p>Oppilas selittää, miten historiatietoa käytetään johonkin tarkoitukseen ja miten lähteiden tulkitsijan tausta voi vaikuttaa tulkinnan luotettavuuteen.</p>
---	--	--	--	---	--	--	--

<p>T11 harjaannuttaa oppilasta käyttämään erilaisia lähteitä, vertailemaan niitä ja muodostamaan oman perustellun tulkintansa niiden pohjalta</p>			<p>Oppilas vastaa ohjatusti menneisyyttä koskeviin kysymyksiin hänelle annetun tietolähteen pohjalta.</p>	<p>Oppilas esittää jonkin tulkinnan hyödyntäen käytössään olevia lähteitä.</p>	<p>Oppilas vastaa menneisyyttä koskeviin kysymyksiin tulkitseamalla erilaisista lähteistä saamaansa informaatiota.</p>	<p>Oppilas tulkitsee erilaisia historiallisen tiedon lähteitä.</p>
<p>Vuosiluokat 7 ja 8</p>			<p>Oppilas muodostaa opettajan ohjaamana jostain lähteestä tulkinnan.</p>	<p>Oppilas esittää historian tapahtumista tai ilmiöistä omia perusteituja tulkintoja.</p>	<p>Oppilas esittää historian tapahtumista tai ilmiöistä omia perusteituja tulkintoja.</p>	<p>Oppilas omia perusteltuja tulkintoja osoittaen tunnistavansa tulkintoihin sa liittyvän virhetulkinnan mahdollisuuden.</p>
<p>Oppilaan taitoa tulkita luotettavaksi arvioimaansa, käytettävissä olevista erilaisista lähteistä hankkimaansa historiallista tietoa kehitetään vuosiluokkien 7 ja 8 ajan.</p>	<p>Ihmisen toiminnan selittäminen.</p>	<p>Oppilas osaa kuvaila ihmisen toiminnan tarkoituksperiä.</p>	<p>Historiallisten tulkintojen selittäminen ja arvioiminen.</p>	<p>Oppilas osaa arvioida</p>		
<p>Oppilaan kykyä ymmärtää ihmisen toiminnan motiiveja vahvistetaan vuosiluokkien 7 ja 8 aikana.</p>	<p>Oppilas oppii selittämään, miksi historiallisista tietoa voidaan tulkita ja käyttää eri tavoin eri tilanteissa, ja arvioimaan kriittisesti</p>					

					historian tapahtumista tai ilmiöistä tehtyjen tulkintojen luotettavuutta. Historian tietolähteiden käyttäminen ja historiatiedon tuottaminen		
	tulkintojen luotettavuutta.	Oppilas oppii käyttää mään erilaisia lähteitä, vertailemaan niitä ja muodostamaan niiden pohjalta oman perustellun tulkinnan-					

<p>T12 ohjata oppilasta arvioimaan tulevaisuuden vaihtoehtoja historiatietämyksensä avulla</p> <p>Vuosiluokat 7 ja 8 Oppilaan kykyä ymmärtää sekä henkilökohtaisten että yhteisöllisten ratkaisujen ja päätösten merkitys ja vaikutus tulevaisuuteen kehitetään.</p>	<p>S1-S6</p>	<p>sa.</p>	<p>Oppilas osaa kuvailla, miten menneisyyden tulkinnolla perustellaan tulevaisuuden valintoja.</p>	<p>Historiatietouden hyödyntäminen</p>	<p>L1- L7</p>	<p>Oppilas osoittaa ohjatusti, miten historiaa käytetään nykyisyyden selittämiseksi.</p>	<p>Oppilas kuvailee, miten historiaa käytetään nykyisyyden selittämiseksi.</p>	<p>Oppilas kuvailee, miten historiatiedolla voidaan perustella jokin tulevaisuuden valinta.</p>	<p>Oppilas kuvailee, miten historiaa käytetään nykyisyyden selittämiseksi.</p>	<p>Oppilas esittää arvion siitä, miten tulkinnat menneisyydestä vaikuttavat ihmisten tulevaisuuden odotuksiin ja valintoihin.</p>
--	---------------------	------------	--	--	---------------	--	--	---	--	---

YHTEISKUNTAOPPI – VUOSILUOKKA 9

Oppiaineen tehtävä vuosiluokalla 9

Vuosiluokan 9 yhteiskuntaopin opetuksessa korostetaan oppilaiden vaikuttamismahdollisuuksia ja –taitoja demokratiassa sekä vastuuta omaan elämään liittyvien valintojen tekemisessä. Päätöksentekoa ja vaikuttamista harjoitellaan koulu yhteisössä ja muiden lähiyhteisön toimijoiden kanssa. Opetuksessa kiinnitetään huomiota yhteiskunnan ja yhteisöllisen elämän rakentamiseen sekä niihin liittyviin käsitteisiin.

Yhteiskuntaopin opetuksessa oppilaita ohjataan arvioimaan yhteiskunnan ja talouden kysymyksiä sekä vertailemaan niihin liittyviä erilaisia mielipiteitä ja toimintavaihtoehtoja erilaisten ihmisryhmien ja arvopäämäärien kannalta. Yhteiskunnallisten asioiden opiskelussa näkökulma laajenee paikallisesta aina globaaleihin kysymyksiin saakka.

Yhteiskuntaopin tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokalla 9

Vuosiluokkien 5, 6 ja 9 yhteiskuntaopin sisältöalueet ovat samat. Opetuksessa pyritään siihen, että opeteltavan aineksen muistamisesta ja ymmärtämisestä siirrytään oppilaan iän ja taitojen karttuessa kohti soveltavaa, arvioivaa, analysoivaa ja mahdollisesti jo uutta tietoa luovaan oppimiseen. Jatkuva ajankohtaisten asioiden seuraaminen, analysoiminen ja niistä keskusteleminen on keskeistä, samoin vuorovaikutus yhteiskunnan toimijoiden kanssa.

S1 Arkielämä ja oman elämän hallinta

Perehdytään yksilön vastuisiin, velvollisuuksiin, oikeuksiin sekä oman elämän ja talouden hallintaan. Paneudutaan erilaisiin mahdollisuuksiin oman tulevaisuuden suunnittelussa tutustumalla työelämään ja elinkeinoihin. Käsitellään sekä oman että lähiyhteisöjen, kuten perheiden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämistä.

S2 Demokraattinen yhteiskunta

Paneudutaan demokraattisen yhteiskunnan ja oikeusvaltion periaatteisiin ja toimintatapoihin. Tutustutaan vailan kolmijaon periaatteeseen.

Opetuksessa perehdytään ihmisoikeuksiin ja niihin liittyviin kansainvälisiin sopimuksiin. Tarkastellaan lisäksi mielipiteiden kanavoitumista yksilön, järjestöjen ja julkisen vallan toiminnaksi ja päätöksenteoksi Suomessa ja kansainvälisesti.

S3 Aktiivinen kansalaisuus ja vaikuttaminen

Tutustutaan erilaisiin yhteiskunnallisen vaikuttamisen kanaviin ja keinoihin. Harjoitellaan yhteiskunnallisessa osallistumisessa, työelämässä ja taloudellisessa toiminnassa tarvittavia taitoja luomalla aitoja tilaisuuksia koulun arjessa aktiiviselle, vastuulliselle ja rakentavalle yhteistyölle ja vaikuttamiselle myös yhteistyössä koulun ulkopuolisten tahojen kanssa.

S4 Taloudellinen toiminta

Perehdytään talouden peruskäsitteisiin, ilmiöihin ja keskeisiin toimijoihin sekä tarkastellaan taloutta myös kestäväen kehityksen ja erilaisten taloudellisten toimijoiden näkökulmasta. Lisäksi perehdytään talouden ja hyvinvoinnin kysymyksiin muun muassa työn, ammattien ja yrittäjyyden kautta. Talouden ilmiöiden tarkastelussa huomioidaan paikalliset ja globaalit näkökulmat ja mahdollisuudet.

Yhteiskuntaopin oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokalla 9

Yhteiskuntaopin opetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua aktiiviseksi kansalaiseksi käyttämällä monipuolisia toiminnallisia, vuorovaikutuksellisia ja elämyksellisiä työtapoja. Tällaisia ovat erilaiset simulaatiot, väittelyt, projektit, draama ja yhteistyö paikallisten yhteiskunnallisten toimijoiden, kuten yhdistysten, kanssa. Tutkivan oppimisen ja median seuraamisen ja käyttämisen rooli korostuu.

Jatkuva ajankohtaisten asioiden ja tapahtumien seuraaminen, analysoiminen ja niistä keskusteleminen on keskeistä. Median tarkastelulla ja tieto- ja viestintätekniikan hyödyntämisellä on keskeinen osa opiskelussa.

Oppilaskuntatoiminta on oleellinen osa yhteiskuntaopin opetusta. Oppilaskuntatoiminnan avulla oppilaille tarjotaan mahdollisuus osallistavaan toimintaan. Opetuksessa käytetään oppiainerajat ylittäviä lähestymistapoja.

Yhteiskuntaoppi sisältää käsitteitä, joiden avaaminen on keskeistä opetuksessa. Paitsi käsitteitä, opetuksessa harjoitellaan myös erilaisten kuvien, graafien ja tilastojen tulkintaa.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki yhteiskuntaopissa vuosiluokalla 9

Oppiaineen tavoitteiden ja luonteen kannalta keskeistä on ohjata oppilaita näkemään itsensä kansalaisyhteiskunnan jäsenenä sekä tukea heidän kasvuaan erilaisten yhteisöjen aktiiviseksi jäseniksi. Oppilaiden monipuolista kommunikointia, osallisuutta ja yhteistoimintaa tuetaan käytännön

harjoitteilla. Heitä harjaannutetaan etsimään, ymmärtämään ja soveltamaan yhteiskuntaa ja taloutta koskevaa tietoa, jonka merkitystä he arvioivat paitsi omasta myös yleisestä näkökulmasta.

Oppiaineen käsitteellinen luonne ja esimerkiksi kuvien, graafien ja tilastojen avaaminen otetaan huomioon opetusjärjestelyissä ja työtavoissa.

Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi yhteiskuntaopissa vuosiluokalla 9

Oppimisen arviointi on yhteiskuntaopissa oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa. Monipuolisella palautteella oppilaita kannustetaan toimimaan aktiivisesti omilla lähiyhteisöissään ja soveltamaan käytännön arjessa yhteiskunnallista ja taloudellista osaamistaan.

Arvioinnissa otetaan huomioon oppilaiden monimuotoiset toiminnan ja tuottamisen tavat. Arvioinnilla tuetaan yhteiskunnallisten tietojen ja taitojen soveltamista ja kiinnitetään huomiota siihen, miten monipuolisesti ja näkemyksiään perustellen oppilaat oppivat rakentamaan omaa käsitystään yhteiskunnasta.

Oppilaan arviointi yhteiskuntaopissa on jatkuvaa ja perustuu monipuolisiin arviointimenetelmiin. Formatiiviset ja summatiiviset kokeet, erilaiset portfoliotyöt, ajankohtaisten asioiden seuraamista edellyttävät seurannat, uutiskatsaukset, ryhmätyöt ja käsitteiden ymmärtämistä mittaavat sanakokeet ovat arvioinnin välineitä. Lisäksi oppilaat suorittavat itsearviointia sekä vertaisarviointia.

Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päätyttyä saavuttanut yhteiskuntaopin oppimäärän tavoitteet.

Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso yhteiskuntaopin valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Yhteiskuntaopissa oppilaan osaaminen kehitty kaikilla tavoitealueilla oppimäärän päättövaiheeseen saakka.

Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa.

Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Vuosiluokka 9 - Yhteiskuntaopin opetuksen ja oppimisen tavoitteet, sisällöt ja arviointi

Opetuksen tavoite	Sisältöalueet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Laaja-alainen osaaminen	Arvioinnin kohde	Osaamisen kuvaus arvo-sanalle 5	Osaamisen kuvaus arvo-sanalle 7	Osaamisen kuvaus arvo-sanalle 8	Osaamisen kuvaus arvo-sanalle 9
MERKITYS, ARVOT JA ASEENTEET T1 ohjata oppilasta syventämään kiinnostustaan ympäröivään yhteiskuntaan ja yhteiskuntaoppiin tiedonalana	S1-S4	Oppilas oivaltaa yhteiskuntaa koskevan tiedon merkityksen yksilön ja yhteisön kannalta. Oppilasta ohjataan sisäistämään yhteiskunnan perusarvoja.	L1- L7	Ei käytetä arvosanan muodostumisen periaatteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.	Osaamisen kuvaus arvo-sanalle 5	Osaamisen kuvaus arvo-sanalle 7	Osaamisen kuvaus arvo-sanalle 8	Osaamisen kuvaus arvo-sanalle 9
T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan eettistä arviointiky-	S1-S4	Oppilas oppii arvioimaan omien ja yhteiskunnan muiden toimijoiden yhteiskunnallisten ja taloudellisten valintojen eettisiä	L1- L5, L7	Ei käytetä arvosanan muodostumisen periaatteena. Oppilasta ohjataan	Osaamisen kuvaus arvo-sanalle 5	Osaamisen kuvaus arvo-sanalle 7	Osaamisen kuvaus arvo-sanalle 8	Osaamisen kuvaus arvo-sanalle 9

kyään liittyen erilaisiin inhimillisiin yhteiskunnallisiin ja taloudellisiin kysymyksiin		merkityksiä ja seurauksia.		pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.				
--	--	----------------------------	--	--	--	--	--	--

<p>YHTEIS- KUNNASSA TARVITTA- VIEN TIETOJEN JA TAITOJEN OMAKSU- MINEN SEKÄ YHTEIS- KUNNAL- LINEN YMMÄRRYS</p>	<p>S2, S3</p>	<p>Oppilas oppii ymmärtämään ja selittämään ihmisoikeuksien merkityksen ja oikeusvaltion keskeisiä periaatteita sekä suomalaisen oikeusjärjestelmän rakennetta ja toimintaa.</p>	<p>L1- L3, L7</p>	<p>Oikeusvaltion periaatteiden ja toiminnan sekä ihmisoikeuksien hahmottaminen.</p>	<p>Oppilas tunnistaa esimerkeitä ihmisoikeuksia sekä oikeusvaltion keskeisiä toimijoita ja toiminta-</p>	<p>Oppilas kuvailee ihmisoikeuksia, oikeusvaltion toimijoita ja toiminta-periaatteita.</p>	<p>Oppilas erittelee, miten ihmisoikeus- ja oikeusvaltioperiaatteet ilmenevät Suomessa</p>	<p>Oppilas arvioi ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteiden toteutumista yhteiskunnassa.</p>
<p>T3 ohjata oppilasta ymmärtämään oikeusvaltion periaatteita, ihmisoikeuksien yleismaailmallista merkitystä sekä syventämään tietojaan suomalaisen oikeusjärjes-</p>								

<p>teidän toiminnasta</p>	<p>S1-S3</p>	<p>Oppilas oppii ymmärtämään yhteiskunnan toiminnan sekä yksityisen että julkisen taloudenpidon periaatteita. Hän oppii tarkastelemaan kriittisesti median yhteiskunnallista roolia.</p> <p>Oppilasta harjaannutetaan seuraamaan ajankohtaista mediaa ja tuetaan hänen kykyään hankkia tietoa erilaisten medioiden kautta.</p>	<p>L1-L7</p>		<p>periaatteita.</p>	<p>Oppilas löytää ohjatusti tietoa laista ja oikeudesta</p>	<p>ja maailmassa. Oppilas hankkii ja esittää tietoja laista ja oikeudesta asianmuksista tietolähdettä käyttäen.</p>	<p>Oppilas käyttää lakia ja oikeutta koskevia tietolähteitä ongelmanratkaisua vaativissa tehtävissä.</p>
<p>T4 ohjata oppilasta syventämään ja pitämään ajan tasalla yhteiskuntaa, talouden toimintaa ja yksityistä taloudenpitoa koskevia tietojaan ja taitojaan sekä arvioimaan kriittisesti median roolia ja merkitystä</p>	<p>S1-S3</p>	<p>Oppilas oppii ymmärtämään yhteiskunnan toiminnan sekä yksityisen että julkisen taloudenpidon periaatteita. Hän oppii tarkastelemaan kriittisesti median yhteiskunnallista roolia.</p> <p>Oppilasta harjaannutetaan seuraamaan ajankohtaista mediaa ja tuetaan hänen kykyään hankkia tietoa erilaisten medioiden kautta.</p>	<p>L1-L7</p>	<p>Yhteiskuntaa, mediaa, taloutta ja taloudenpitoa koskevat tiedot ja taidot.</p>	<p>Oppilas tunnistaa ohjatusti yhteiskuntaan ja talouteen liittyviä asioita.</p>	<p>Oppilas kuvailee esimerkien avulla yhteiskunnan ja talouden</p>	<p>Oppilas hankkii tietoa yhteiskunnasta ja taloudesta eri lähteitä</p>	<p>Oppilas hankkii ja erittelee yhteiskuntaa ja taloutta käsitteleviä</p>

		<p>Oppilasta ohjataan yksityisen ja julkisen talouden seurantaan.</p>		<p>Oppilas löytää ohjatusti yhteiskuntaa ja taloutta koskevaa tietoa hänelle annetusta lähteestä sekä antaa ohjatusti esimerkin median toiminnasta fiedon välittäjänä.</p>	<p>Oppilas löytää eri lähteistä tietoa yhteiskunnasta ja taloudesta ja havaitsee eroja tietolähteen antamissa tiedoissa. Oppilas kuvailee median vaikutusta.</p>	<p>Oppilas erittelee median roolia yksilöiden elämässä ja sen toimintaa julkisen keskuksen osana.</p>	<p>vää tietoa eri näkökulmia huomioon ottavalla ja kriittisellä tavalla. Oppilas arvioi kriittisesti median toimintaa ja mediavai- kuttamista yhteiskunnassa.</p>
				<p>Oppilas löytää eri lähteistä tietoa yhteiskunnasta ja taloudesta ja havaitsee eroja tietolähteen antamissa tiedoissa. Oppilas kuvailee median vaikutusta.</p>	<p>Oppilas erittelee median roolia yksilöiden elämässä ja sen toimintaa julkisen keskuksen osana.</p>	<p>Oppilas erittelee median roolia yksilöiden elämässä ja sen toimintaa julkisen keskuksen osana.</p>	<p>Oppilas analysoi palkkatyön ja yrittäjyyden</p>
				<p>Oppilas osoittaa tunnistavan sa ohjatusti palkkatyön ja yrittäjyyden</p>	<p>Oppilas kuvailee palkkatyön ja yrittäjyyden</p>	<p>Oppilas erittelee palkkatyön ja yrittäjyyden</p>	<p>Oppilas analysoi palkkatyön ja yrittäjyyden</p>
			<p>Yrittäjyys- ja työelämätaidot ja niiden käyttäminen ja soveltaminen.</p>				

<p>YHTEISKUNNALLISEN TIEDON KÄYTTÄMINEN JA SOVELTAMINEN</p> <p>T5 rohkaista oppilasta kehittymään yritteliääksi ja vastuulliseksi taloudellisesti toimijaksi, joka tuntee yrittäjyyttä ja työelämää sekä niiden tarjoamia mahdollisuuksia ja osaa suunnitella omaa tulevaisuuttan</p>	<p>S1-S4</p>	<p>Oppilas osaa kuvailla työelämän ja yrittäjyyden yhteiskunnallista merkitystä ja arvioida niiden tarjoamia mahdollisuuksia myös oman tulevaisuuden kannalta.</p> <p>Oppilaassa herätetään kiinnostus oman uran suunnittelua kohtaan.</p> <p>Oppilasta ohjataan työelämän</p>	<p>L1- L3, L5- L7</p>		<p>eroja sekä palkkatyötä ja yrittäjyyttä edustavia ammatteja.</p>	<p>Oppilas kertoo, mitä mahdollisuuksia palkkatyö ja yrittäjän ammatti tarjoavat yksilölle.</p>	<p>asemaa yhteiskunnassa. Oppilas vertailee palkkatyön ja yrittäjyyden tarjoamia mahdollisuuksia yksilölle.</p>	<p>merkitystä yhteiskunnassa. Oppilas arvioi palkkatyön ja yrittäjyyden merkityksiä yksilölle.</p>
--	---------------------	--	------------------------------	--	--	---	---	--

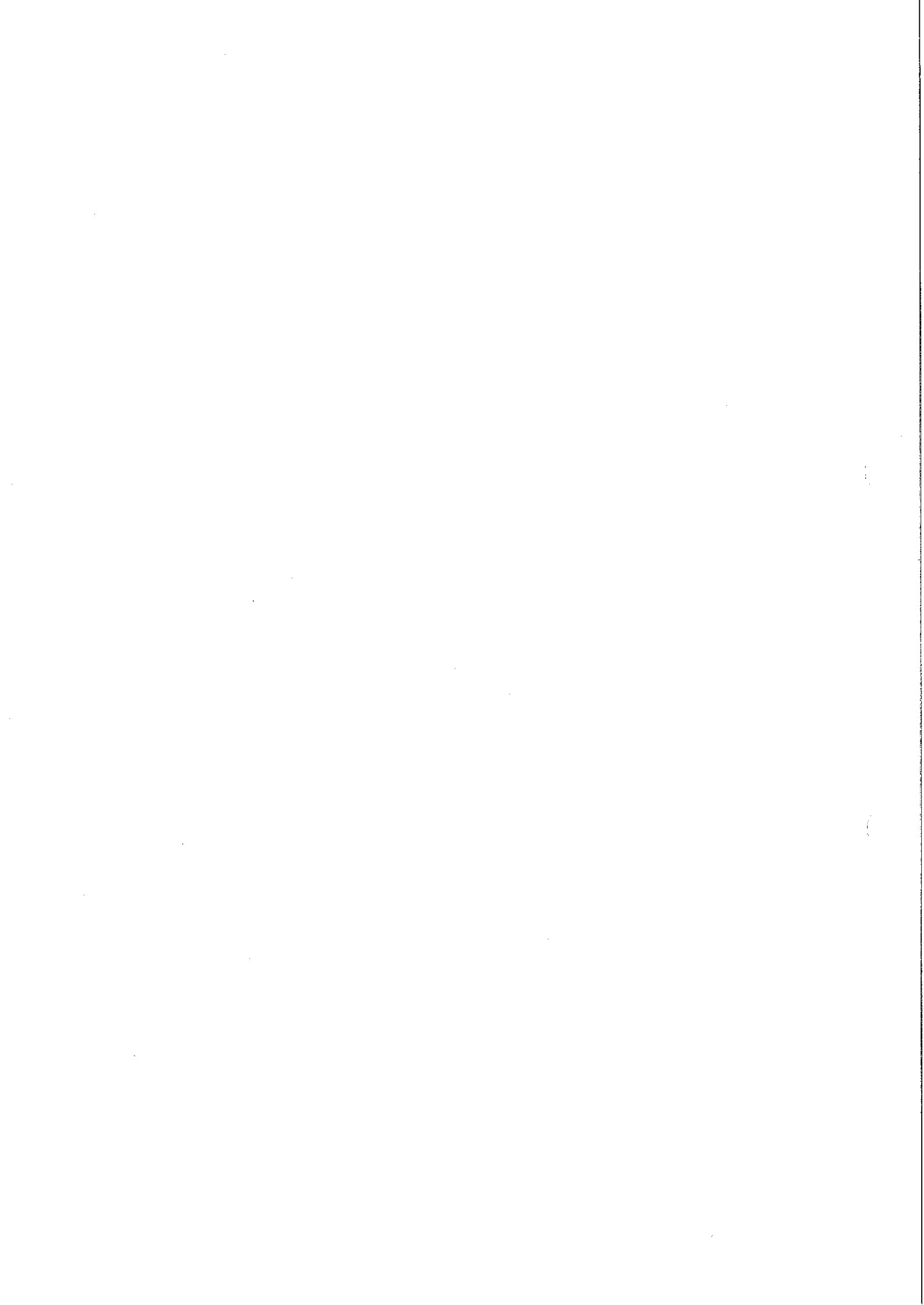
		<p>pelisääntöihin ja rohkaistaan yrittäjyyteen.</p>						
<p>T6 ohjata oppilasta tarkastelemaan yhteiskunnallista toimintaa sekä eri yhteisöjä ja vähemmistöryhmiä monipuolisesti ja avarakatseisesti</p>	<p>S1-S3</p>	<p>Oppilas pystyy tarkastelemaan ja keskustelemaan erilaisista yhteisöistä ja vähemmistöistä rakentavasti ja jäsentyneesti</p> <p>Oppilasta rohkaistaan edelleen tutustumaan erilaisten yhteiskunnan toimintaa tukevien järjestöjen ja yhteisöjen toimintaan.</p>	<p>L1-L4, L7</p>	<p>Eri yhteisöjen ja vähemmistöjen tarkastelu.</p>	<p>Oppilas osoittaa tunnistavansa esimerkkien avulla suomalaisessa yhteiskunnassa olevia yhteisöjä tai vähemmistöryhmiä.</p>	<p>Oppilas kuvailee erilaisia yhteisöjä ja vähemmistöryhmiä sekä niiden asemaa suomalaisessa yhteiskunnassa.</p>	<p>Oppilas erittelee erilaisten väestöryhmien asemaan vaikuttavia tekijöitä yhteiskunnassa.</p>	<p>Oppilas arvioi keinoja, joilla voidaan tukea väestöryhmien yhdenvertaisuutta yhteiskunnassa.</p>

<p>T7 ohjata oppilasta ymmärtämään yhteiskunnallisen päätöksenteon periaatteita ja demokratistia toimintatapoja paikallisella, kansallisella ja Euroopan unionin tasolla sekä globaalisti ja toimimaan aktiivisena, omaa lähiyhteisöä kehittäväenä kansalaisena</p>	<p>S1-S3</p>	<p>Oppilas osaa antaa esimerkkejä poliittisesta päätöksenteosta, vallankäytöstä, yhteiskunnan rakenteista ja toiminnasta sekä paikallisella, kansallisella ja Euroopan unionin tasolla että globaalisti sekä toimia omaa lähiyhteisöä kehittäen demokratistien pelisääntöjen ja toimintaperiaattei-</p>	<p>L1- L2, L4-L5, L7</p>	<p>Yhteiskunnallisen päätöksenteon periaatteiden hahmottaminen sekä demokratistien pelisääntöjen ja toimintatapojen tunteminen ja soveltaminen.</p>	<p>Oppilas osoittaa tunnista vansa ohjatusti demokratistien päätöksenteon tunnuspiirteitä. Oppilas osoittaa esimerkeitä, miten demokratistinen päätöksenteo ilmenee hänen lähiyhteisössään.</p>	<p>Oppilas kuvailee demokratistien päätöksenteon tunnuspiirteitä paikallisella, kansallisella ja Euroopan unionin tasolla. Oppilas kuvailee, millä eri tavoin demokratistia toimintatapoja voidaan toteuttaa</p>	<p>Oppilas erittelee, miten eri päätöksenteon tekotavat edistävät demokratistia ja miten demokratistia päätöksenteoa tuetaan paikallisella, kansallisella, Euroopan unionin ja globaalilla tasolla. Oppilas soveltaa demokratistia</p>	<p>Oppilas arvioi annetun aineiston pohjalta, miten demokratistien päämäärät toteutuvat päätöksenteossa eri tasoilla. Oppilas soveltaa monipuolisesti demokratistia toimintatapoja lähiyhteisössään ja laatii perusteltu-</p>

		den mukaisesti. Oppilas perehdytetään paikallisen tason hallintoon, valtion hallintoon sekä vallankäytön perusteisiin. Oppilasta rohkaistaan osallistumaan paikalliseen vaikuttamiseen.				hänen lähiyhteisössään.	tisia toimintatapoja omassa lähiyhteisössään.	ja ehdotuksia niiden kehittämiseksi.
T8 ohjata oppilasta	S1, S4	Oppilasta ohjataan hankkimaan tietoa Euroopan unionin toiminnasta.	L1, L3-L7	Talouden perusteiden hahmottaminen.	Oppilas osoittaa			Oppilas perustelee

<p>talouden perusteiden ymmärtämiseen, oman talouden hallintaan ja vastuulliseen kuluttamiseen kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti</p>	<p>Oppilas osaa perustella säästämisen, sijoittamisen ja kuluttamisen merkityksen sekä omassa elämässään että kansantaloudessa.</p> <p>Oppilasta tuetaan ja ohjataan oman rahankäytön ja kulutustottumusten tarkkailussa.</p>	<p>Vastuullisen taloudellisen toiminnan ymmärtäminen ja soveltaminen.</p>	<p>ohjatusi tuntevansa joitakin taloudellisen toiminnan muotoja (kuten kuluttaminen, säästäminen)</p> <p>Oppilas osoittaa tunnista- vansa ohjatusi yksilön keinoja vaikuttaa kestävään tulevaisuuteen.</p>	<p>Oppilas selittää taloudellisen toiminnan eri muotojen merkitystä yksilön taloudessa.</p> <p>Oppilas kuvailee, mitä vaatimuk- sia kestävä tulevaisuus asettaa koti- ja kansanta- loudelle sekä yksilön talouden- pidolle.</p>	<p>Oppilas erittelee taloudellisen toiminnan eri muotojen merkitystä kansanta- loudessa.</p> <p>Oppilas erittelee, mitä vaatimuk- sia kestävä tulevaisuus asettaa koti- ja kansanta- loudelle sekä yksilön talouden- pidolle.</p>	<p>kestävää tulevai- suutta edistäviä ratkaisuja ja arvioi niiden vaikutuksia koti- ja kansanta- louksille.</p> <p>Oppilas arvioi annetun aineiston pohjalta yksilön talouden- pitoa koskevia suunnitel- mia kestävä- n talouden näkökul- masta.</p>
<p>T9 ohjata oppilasta laajentamaan näkemys-</p>	<p>S1-S4</p>	<p>Yhteiskunnallinen ajattelu, osallistumis-, medis- ja</p>	<p>Oppilas antaa ohjatusi esimerkke-</p>	<p>Oppilas antaa esimerkke-</p>	<p>Oppilas osallistuu yhteiskun- nallis-poliit-</p>	<p>Oppilas osallistuu rakenta-</p>

<p>siään, osallistumaan yhteiskunnalliseen toimintaan ja keskusteluun sekä käyttämään mediataitojaan ja tietojaan yhteiskunnasta omien käsitystensä muodostamisessa ja kansalaisena toimimisessa</p>	<p>Oppilas osaa ilmaista perustellun mielipiteensä tarkoituksenmukaisina keinoin, käyttää erilaisia vaikuttamistaitoja ja toimia rakentavasti osallistuvana kansalaisena lähiyhteisössä.</p> <p>Oppilasta rohkaistaan käyttämään oppimiaan vaikuttamisen keinoja oikealla tavalla.</p> <p>Oppilaan motivaatiota vaikuttamiseen vahvistetaan.</p>	<p>vaikuttamistaidot ja niiden soveltaminen.</p>	<p>jä keinoista osallistua ja vaikuttaa yhteiskunnassa.</p> <p>Oppilas ottaa kantaa yhteiskunnalliseen aiheeseen.</p>	<p>jä tavoista osallistua ja vaikuttaa yhteiskunnallisesti.</p> <p>Oppilas perustelee mielipiteitä yhteiskunnallisista aiheista.</p>	<p>tisten kysymysten käsittelyyn ja vertailee erilaisia tapoja vaikuttaa.</p> <p>Oppilas perustelee monipuolisesti mielipiteitä yhteiskunnallisista aiheista.</p>	<p>vasti yhteiskunnallis-poliittisten kysymysten käsittelyyn sekä käsittelyyn esittää arvioita niistä käytävästä keskustelusta.</p>
--	--	--	---	--	---	---

OPPILAANOHAJAUS – VUOSILUOKAT 7-9

Vuosiluokkien 6 ja 7 välinen siirtymävaihe

Siirtyminen kuudennelta seitsemännelle luokalle edellyttää koulun tai koulujen henkilöstön suunnitelmallista yhteistyötä, opetuksen kannalta tarpeellisen tiedon siirtämistä sekä oppimisympäristöjen, toimintatapojen ja ohjaavien asiakirjojen tuntemista. Kodin ja koulun välisen vuorovaikutuksen merkitys korostuu siirtymävaiheessa. Siirtymä tarkoittaa oppilaille usein uuteen ryhmään sopeutumista, uusiin opettajiin ja ympäristöön tutustumista. Koulun tehtävä on huolehtia, että myös näillä vuosiluokilla työskentelytavat ja arviointikäytännöt ovat oppilaiden ikäkauteen ja edellytyksiin soveltuvia. Tärkeää on, että kotona ja koulussa huolehditaan myös oppilaiden mahdollisuudesta tuntea olonsa turvalliseksi samalla kun heitä rohkaistaan uusien asioiden kohtaamiseen. Monet tulevaisuuteen vaikuttavat valinnat tulevat ajankohtaisiksi. Oppilaiden kuunteleminen sekä heidän osallisuutensa omista asioista ja valinnoista päättämiseen on tärkeää. Lain edellyttämä erityisen tuen päätöksen tarkistaminen tehdään ennen seitsemännelle luokalle siirtymistä.

Seuduillisia toimintatapoja:

- oppilaiden tutustumiskäynnit tulevilla yläkouluilla
- koulujen edustajien keskinäiset siirtopalaverit
- nivelvaiheen tiedonsiirto
- vanhempaintilaisuudet

Oppilaanohjauksen tehtävä vuosiluokilla 7 – 9

Oppilaanohjauksella on keskeinen merkitys sekä oppilaiden, koulun että yhteiskunnan näkökulmasta. Ohjaustoiminnan tulee muodostaa koko perusopetuksen ajan kestävä, perusopetuksen jälkeisiin opintoihin ulottuva jatkumo. Oppilaanohjauksella edistetään oppilaiden koulutyön onnistumista, opintojen sujumista sekä koulutuksen tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta.

Oppilaanohjauksen tehtävänä on edistää oppilaiden kasvua ja kehitystä siten, että oppilaat pystyvät kehittämään opiskeluvaimiuksiaan ja vuorovaikutustaitojaan sekä oppimaan elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Oppilaanohjaus tukee oppilaita tekemään omiin valmiuksiinsa, arvoihinsa ja lähtökohtiinsa sekä kiinnostukseensa perustuvia arkielämää, opiskelua, jatko-opintoja sekä tulevaisuutta koskevia päätöksiä ja valintoja. Ohjauksen avulla oppilaat oppivat tiedostamaan mahdollisuutensa vaikuttaa oman elämänsä suunnitteluun ja päätöksentekoon. Oppilaita kannustetaan pohtimaan ja kyseenalaistamaan koulutukseen ja ammatteihin liittyviä ennakkokäsityksiään ja tekemään valintansa ilman sukupuoleen sidottuja roolimalleja. Oppilaanohjausta toteutetaan yhteistyössä huoltajien kanssa.

Koulun ohjaussuunnitelmassa kuvataan oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet, toimintatavat, työn- ja vastuunjakko sekä monialaiset verkostot, joita tarvitaan ohjauksen tavoitteiden toteutumiseksi. Suunnitelmassa kuvataan myös kodin ja koulun ohjausyhteistyö, koulun työelämäyhteistyö sekä työelämään tutustumisen järjestelyt. Ohjaussuunnitelman tavoitteiden toteutumista arvioidaan systemaattisesti.

Oppilaiden opintojen sujuvuutta nivelvaiheissa edistetään perusopetuksen aikana ja jatko-opintoihin siirryttäessä opettajien välisellä ja opinto-ohjaajien keskinäisellä sekä tarvittaessa moniammatillisella yhteistyöllä. Opettajat hyödyntävät työssään ajantasaista tietoa jatko-opinnoista, työelämästä ja työtehtävistä sekä niissä tapahtuvista muutoksista.

Oppilaanohjaus yhdistää koulua yhteiskuntaan ja työelämään. Sen avulla edistetään oikeudenmukaisuuden, yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja osallisuuden toteutumista sekä ehkäistään syrjäytymistä koulutuksesta ja työelämästä. Oppilaanohjauksessa kehittyvät tiedot ja taidot edistävät osaltaan osaavan työvoiman saatavuutta sekä osaamisen kysynnän ja tarjonnan yhteensovittamista tulevaisuuden työelämässä.

Vuosiluokilla 7–9 oppilaanohjauksen tehtävänä on tukea oppilaiden siirtymistä vuosiluokkien 7–9 oppimisympäristöön ja työskentelytapoihin.

Vuosiluokkien 7–9 aikana jokaista oppilasta ohjataan edelleen kehittämään oppimaan oppimisen taitojaan ja opiskeluvaihtoehtojaan. Oppilaita autetaan hahmottamaan valintojen vaikutusta opintoihin ja tulevaisuuteen. Oppilaanohjauksen tehtävänä yhdessä muiden oppiaineiden kanssa on selkeyttää opiskeltavien oppiaineiden merkitystä jatko-opintojen ja työelämätaitojen kannalta sekä laajentaa oppilaiden käsityksiä työelämästä, työtehtävistä, yrittäjyydestä ja tulevaisuuden osaamistarpeista. Päävastuu oppilaanohjauksen toteuttamisesta on opinto-ohjaajalla.

Oppilaanohjauksen tehtävänä on kehittää oppilaiden valmiuksia selviytyä muuttuvissa elämän tilanteissa, opintojen nivelvaiheissa sekä työuran siirtymissä. Oppilaat oppivat käyttämään ja hyödyntämään erilaisia tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluita. Ohjauksella vahvistetaan oppilaiden toimijuutta ja oma-aloitteisuutta koulutus- ja uravalintojaan koskevassa päätöksenteossa. Oppilaanohjaus tarjoaa oppilaille tietoa ja tutustumismahdollisuuksia peruskoulun jälkeisiin koulutus- ja opiskeluvaihtoehtoihin yhteistyössä vastaanottavan oppilaitoksen sekä huoltajien kanssa. Ohjauksen tehtävänä on edistää opintojen loppuun saattamista sekä yhteishaun yhteydessä tehtävän jatkosuunnittelun avulla tukea siirtymistä perusopetuksen jälkeisiin opintoihin.

Oppilaanohjauksen tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 7 – 9

Sisällöt valitaan siten, että ne tukevat tavoitteiden saavuttamista. Sisältöalueista muodostetaan kokonaisuuksia vuosiluokille 7 – 9: S1 Oppiminen ja opiskelu, S2 Itsetuntemus ja elinikäinen urasuunnittelu, S3 Opiskelussa ja työelämässä tarvittavat taidot, S4 Työelämään tutustuminen, S5 Jatko-opinnot ja niihin hakeutuminen.

S1 Oppiminen ja opiskelu

Keskeisinä sisältöalueina oppilaanohjauksessa ovat koulu yhteisössä toimimisen sekä opiskelutaitojen ja oppimaan oppimisen taitojen harjoittelu yhteistyössä muiden oppiaineiden kanssa elinikäisen oppimisen ja yhteisöllisyyden näkökulmista. Oppilaat harjoittelevat

asettamaan itselleen opiskeluun liittyviä tavoitteita opintojen eri vaiheissa, arvioimaan itsenäisen toiminnan kehittymistä ja tavoitteiden toteutumista sekä ottamaan vastuuta omasta oppimisestaan, opintoihin liittyvien valintojen tekemisestä sekä opintojensa etenemisestä.

S2 Itsetuntemus ja elinikäinen urasuunnittelu

Oppilaanohjauksessa käsitellään sisältöalueita, joiden avulla oppilaat laajentavat itsetuntemustaan ja itsearviointitaitojaan, tulevaisuuden suunnittelu- ja päätöksentekotaitojaan sekä kehittävät taitojaan ratkaista ongelmia tilanteessa, jossa valmista ratkaisua ei ole annettu. Harjoitettavat taidot koskevat mm. urasuunnittelu- ja urahalintataitoja, motivaatiota sekä yleisiä elämässä tarvittavia taitoja. Analysointivalmiuksia sekä omiin valintoihin vaikuttavien tekijöiden tunnistamista harjoitetaan. Tällaisia tekijöitä ovat esimerkiksi arvot ja asenteet, oppilaan taidot sekä sosiaaliset verkostot.

S3 Opiskelussa ja työelämässä tarvittavat taidot

Oppilaanohjauksessa tarjotaan oppilaille mahdollisuuksia harjaannuttaa taitojaan toimijana erilaisissa ympäristöissä. Huomiota kiinnitetään monipuolisten opiskelussa ja työelämässä tarvittavien taitojen sekä monikanavaisten vuorovaikutus- ja viestintätaitojen kehittymiseen. Viestintätaitoihin kuuluu myös eri tietolähteiden kautta saadun tiedon luotettavuuden arviointi urasuunnittelun kannalta.

S4 Työelämään tutustuminen

Eri elinkeinoihin, työelämään ja ammattialoihin tutustuminen sekä työn hakemisen harjoittelu lisäävät oppilaiden työelämätietoutta. Samalla oppilaat tutustuvat itseään kiinnostaviin aloihin, ammatteihin ja yrittäjyyteen. Työelämätaitoja harjoitellaan erityisesti työelämään tutustumisjaksoilla (TET), joista saatua kokemusta, tietoa ja palautetta hyödynnetään eri oppiaineiden opiskelussa sekä tulevaisuuden suunnitelmia tehtäessä. Huomiota kiinnitetään työelämän tasa-arvokysymyksiin.

S5 Jatko-opinnot ja niihin hakeutuminen

Oppilaiden jatko-opintojen ja tulevaisuuden suunnittelun taitojen kehittyminen on jatkumo, jota syvennetään oppilaanohjauksen sisällöissä koko perusopetuksen ajan. Oppilaanohjauksessa oppilaat tutustuvat Suomen koulutusjärjestelmän tarjoamiin erilaisiin jatko-opintomahdollisuuksiin ja oppivat etsimään tarkempaa tietoa jatko-opinnoista sekä niihin hakeutumisesta sekä hyödyntämään eri tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluita.

Oppilaanohjauksen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokalla 7 – 9

Oppilaanohjauksen työtapoja käytetään monipuolisesti oppilaiden yksilölliset sekä ryhmäkohtaiset tarpeet ja valmiudet huomioiden. Ohjausmuotoina ovat yksilöllisiin kysymyksiin syventävä henkilökohtainen ohjaus, pienryhmäohjaus ja luokkamuotoinen ohjaus. Ryhmiä muodostetaan joustavasti ohjauksen sisältö ja vertaistuen mahdollisuudet huomioiden. Henkilökohtaisessa ohjauksessa oppilaalla on mahdollisuus keskustella opintoihinsa, koulutus- ja ammatinvalintoihinsa sekä elämäntilanteeseensa liittyvistä kysymyksistä. Pienryhmäohjauksessa oppilas oppii ryhmässä käsittelemään kaikille yhteisiä tai kunkin ryhmään osallistuvan oppilaan henkilökohtaisia, muiden oppilaiden kanssa jaettavissa olevia ohjauksellisia kysymyksiä. Ohjauksen jatkumo turvataan tarjoamalla oppilaanohjausta

kaikilla luokkatasoilla. Huoltajalle järjestetään tarvittaessa tilaisuuksia neuvotella oppilaan opiskeluun ja valintoihin liittyvistä kysymyksistä opettajan, opinto-ohjaajan, oppilaan ja huoltajan yhteisissä tapaamisissa.

Oppimisympäristönä hyödynnetään koulun ja verkkoympäristöjen rinnalla lähiympäristöä ja työelämää. Oppilaalle tulee järjestää perusopetuksen 7–9 vuosiluokkien aikana työelämään tutustumisjaksoja (TET) koulutus- ja ammatinvalintojensa perustaksi ja työn arvostuksen lisäämiseksi. Oppilaan tulee voida hankkia omakohtaisia kokemuksia työelämästä ja ammateista aidossa työympäristössä. Työelämään tutustumisen yhteydessä oppilaalle tulee järjestää mahdollisuus arvioida hankkimiaan tietoja ja kokemuksia. Työelämään tutustumista toteutetaan yhdessä muiden oppiaineiden kanssa hyödyntäen niiden oppisisältöjä ja työtapoja.

Seudullisia toimintatapoja:

- henkilökohtainen, piennyhmä- ja luokkamuotoinen ohjaus
- koulun sisäinen TET, arviointi ja palaute
- TET –päivät ja - jaksot työpaikoilla, arviointi ja palaute
- työelämäkeskustelu oppilaiden ja työnantajien kanssa
- vierailijat
- vierailukäynnit

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki oppilaanohjauksessa vuosiluokalla 7 - 9

Oppilaanohjauksessa huomioidaan jokaisen oppilaan yksilölliset lähtökohdat ja tarpeet. Ohjausta eriytetään ottamalla huomioon oppilaiden henkilökohtaiset tavoitteet, kokemukset, harrastukset, kiinnostuksen kohteet, osaamisalueet sekä elämäntilanteeseen vaikuttavat tekijät. Keskeistä on eri toimijoiden yhteistyö erityisesti opiskeluun kuuluvien siirtymä- ja nivelvaiheiden ohjauksessa. Jatko-opintoihin liittyvä ohjaus aloitetaan riittävän varhain. Monialaista yhteistyötä tehdään erityisesti myös tehostettua henkilökohtaista ohjausta ja tukea tarvitsevien oppilaiden sekä erityisesti syystä koulutuksen ulkopuolelle jäämässä olevien nuorten opintojen jatkumisen turvaamisessa.

Oppilaalla, joka tarvitsee perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää tukea, on oikeus saada oppilaanohjauksen lisäksi tarpeidensa mukaista tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta vuosiluokilla 8 ja 9. Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa painopisteenä on oppilaan jatko-opintovalmiuksien kehittämisen sekä ohjaaminen oppilaalle sopiviin jatko-opintoihin. Tavoitteena on, että jokaiselle oppilaalle löytyy jatko-opiskelupaikka, jossa oppilas jatkaa oppivelvollisuuden suorittamista perusopetuksen jälkeen.

Oppilas jatkaa perusopetuksen jälkeen toisen asteen tutkinnon suorittamiseen, toiselle asteelle valmentavaan koulutukseen tai muuhun oppivelvollisuuslaissa määritellyyn koulutukseen. Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen tarpeen arvioi ensisijaisesti oppilaanohjaaja oppilaanohjauksen sisältöjen ja tavoitteiden näkökulmasta.

Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa oppilaalle annetaan henkilökohtaista ja muuta oppilaanohjausta sekä laaditaan henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma. Henkilökohtaiseen jatko-opintosuunnitelmaan kirjataan oppilaan vahvuuksia sekä tavoitteita siirtymisestä perusopetuksen jälkeisiin opintoihin. Näitä vahvistetaan suunnitelmallisesti oppilaan yksilölliset lähtökohdat ja tarpeet huomioiden.

Oppimisen ja koulunkäynnin tukea tarvitsevan oppilaan kohdalla jatko-opintoihin liittyvä ohjaus aloitetaan riittävän varhain. Suunnittelussa otetaan huomioon oppilaan yksilölliset taipumukset, oppimisen ja opiskelun tuen tarve ja koulutuksen mahdollistamat työllistymisnäköymät. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen tarjotaan mahdollisuuksia tutustua oppilaalle soveltuviin perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintomahdollisuuksiin. Oppilaalle ja huoltajalle annetaan riittävästi tietoa oppimisen ja opiskelun tuen jatkumisen

Seudullisia toimintatapoja:

- yleinen, tehostettu ja erityinen tuki
- tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus
- moniammatillinen ja –hallinnollinen yhteistyö
- kodin ja koulun yhteistyö
- oppilaitosvierailut ja -TET
- koulutuskokeilut
- vierailijat
- vierailukäynnit

Oppilaan oppimisen arviointi oppilaanohjauksessa vuosiluokalla 7 - 9

Oppilaanohjauksesta ei anneta arvosanaa kuten muista oppiaineista. Oppilaanohjauksessa arviointi perustuu oppilaiden itsearviointiin sekä vuorovaikutteiseen, ohjaavaan ja kannustavaan palautteeseen eri ohjaustoimien yhteydessä. Oppilaat pohtivat yhdessä opettajan kanssa ja oppivat arvioimaan valmiuksiaan, osaamistaan ja taitojaan, toimintakykyään, toimijuuttaan ja voimavarojaan, ohjaus- ja tuentarpeensa määrää ja laatua sekä ryhmätyö- ja vuorovaikutustaitojaan. Oppilaita ohjataan tunnistamaan arvojen, uskomusten ja itselleen merkittävien ihmisten vaikutusta valintoihin ja päätöksiin. He harjaantuvat arvioimaan tiedonhankinta-, tieto- ja viestintäteknologian taitojaan koulutus- ja työelämätiedon hankkimisessa. Oppilaita kannustetaan kiinnittämään huomiota myös taitoonsa tunnistaa eri tietolähteiden luotettavuutta ja tarkoituksenmukaisuutta. Oppilaita ohjataan tiedostamaan erilaisien itsearviointimenetelmien ja -välineiden taustat sekä tunnistamaan niiden käyttömahdollisuuksia omassa urasuunnittelussaan. Opettajan tuella oppilaat oppivat löytämään tuki- ja ohjauspalveluita tarjoavat tahot koulussa ja yhteiskunnassa sekä kehittävät taitoaan hakea tarvitsemiaan palveluita.

Seudullisia toimintatapoja:

- itse- ja vertaisarviointi
- monipuoliset palautekäytännöt

Laaja-alainen osaaminen oppilaanohjauksessa vuosiluokalla 7 – 9

Oppilaanohjaus on osa laaja-alaiseen osaamiseen liittyvien tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon muodostamaa kokonaisuutta, jossa itsetuntemus ja –luottamus korostuvat. Oppilaanohjaus rohkaisee oppilasta tunnistamaan oman erityislaatunsa, omat vahvuutensa ja kehittymismahdollisuutensa sekä arvostamaan itseään. Alusta lähtien on tärkeää, että koulu tarjoaa jokaiselle oppilaalle vuorovaikutteisen ja kannustavan yhteisön, jossa oppilas voi tuntea tulevansa kuulluksi, nähdyksi ja arvostetuksi.

Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) vuosiluokilla 7 - 9

Ajattelu ja oppimaan oppiminen oppilaanohjauksessa toteutuu oppimaan oppimisen taitojen, elinikäisen oppimisen ja tavoitteiden asettamisen syventämisessä. Oppilaanohjaus kannustaa ja ohjaa oppilaita kehittämään opiskelutaitojaan sekä oppimaan oppimisen taitojaan. Ohjauksella luodaan edellytyksiä oppilaan halulle oppia, arvioida osaamistaan, tunnistaa ja hyödyntää taitojaan ja vahvuuksiaan, kehittää kykyään tunnistaa oppimiskohteitaan sekä antaa valmiuksia muuttaa tarvittaessa suunnitelmiaan ja toimintamallejaan. Oppilaita ohjataan asettamaan sekä pitkän että lyhyen aikavälin tavoitteita, tekemään niitä koskevia suunnitelmia sekä arvioimaan niiden toteutumista.

Oppilaanohjaus rohkaisee oppilaita luottamaan itseensä ja näkemyksiinsä ja olemaan samalla avoimia uusille ratkaisuille. Oppilaanohjauksessa oppilasta autetaan tunnistamaan oma tapansa oppia ja kehittämään oppimisstrategioitaan asettamalla tavoitteita, suunnitteleamalla työtään, arvioimalla edistymistään sekä hyödyntämällä opiskelussaan teknologisia ja muita apuvälineitä opiskelussaan. Oppiainerajat ylittävä, kokeileva, tutkiva ja toiminnallinen työskentely oppilaita kiinnostavien ilmiöiden tarkastelemiseksi on tärkeää paitsi ajattelun taitojen myös oppimisen motivaation ja perusopetuksen jälkeisiin opintoihin liittyvien valintojen kannalta. Oppilaita autetaan ottamaan selvää opintoihin ja työhön liittyvistä mahdollisuuksista ja uravalinnoista ja tekemään valintansa perustellusti omia taipumuksiaan ja kiinnostuksen kohteitaan arvostaan.

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) vuosiluokilla 7 – 9

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu oppilaanohjauksessa toteutuu monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden syventämisessä, joiden tavoite on tukea oppilaan taitoja tunnistaa kulttuuritaustansa sekä kykyä toimia kulttuurienvälisissä kohtaamisissa ja yhteistyötilanteissa, opastaa oppilasta hankkimaan ja omaksumaan tietoa opiskelu- ja työskentelymahdollisuuksista monikansallisissa työympäristöissä sekä ulkomailta.

Koulutyössä tuetaan oppilaiden kulttuuri-identiteetin muodostumista ja kulttuurisesti kestävää elämäntapaa, joka perustuu ihmisoikeuksien kunnioittamiselle. Oppilaita ohjataan näkemään kulttuurin moninaisuus lähtökohtaisesti myönteisenä voimavarana. Oppilaita ohjataan asettumaan toisen asemaan ja kasvatetaan kohtaamaan arvostavasti muita ihmisiä sekä noudattamaan hyviä tapoja. Oppilaita rohkaistaan ilmaisemaan itseään monipuolisesti.

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3) vuosiluokilla 7 - 9

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot oppilaanohjauksessa toteutuu osallisuuden ja aktiivisen toiminnan, itsetuntemuksen ja tavoitteiden asettamisen syventämisessä. Oppilaanohjaus auttaa oppilasta muodostamaan kokonaisikäistyksen vuosiluokkien 7 – 9 toimintatavoista ja opiskeluympäristöstä, kehittää oppilaan valmiutta toimia kyseisessä ympäristössä ja erilaisissa ryhmissä sekä tukea oppilasta itsenäiseen toimintaan ja vastuun ottamiseen opiskelustaan ja tekemistään valinnoista. Oppilasta ohjataan tunnistamaan omiin valintoihinsa vaikuttavia tekijöitä sekä suhteuttamaan omaa toimintaansa kykyjensä, edellytyksensä ja kiinnostuksensa mukaisesti.

Oppilaita ohjataan asettamaan sekä pitkän että lyhyen aikavälin tavoitteita, tekemään niitä koskevia suunnitelmia sekä arvioimaan niiden toteutumista.

Oppilaanohjauksessa tuetaan oppilaiden luottavaista suhtautumista tulevaisuuteen. Oppilaat kasvavat huomaamaan ihmissuhteiden ja keskinäisen huolenpidon tärkeyden. He oppivat myös ajanhallintaa, joka on tärkeä osa arjenhallintaa ja itsesääteilyä. Perusopetuksen aikana oppilaat harjaantuvat kestävästi elämäntavan mukaisiin valintoihin ja toimintatapoihin. Oppilaiden itsenäistymistä tuetaan yhteistyössä kotien kanssa. Oppilaita ohjataan ja kannustetaan ottamaan vastuuta itsestä, toisista ja arjen sujumisesta. Oppilaita ohjataan tunnistamaan omaa ja yhteistä hyvinvointia edistäviä ja haittaavia tekijöitä ja harjaantumaan terveyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta edistäviin toimintatapoihin.

Monilukutaito (L4) vuosiluokilla 7 - 9

Monilukutaidolla tarkoitetaan erilaisten tekstien tulkitsemisen, tuottamisen ja arvottamisen taitoja, jotka auttavat oppilaita ymmärtämään monimuotoisia kulttuurisia viestinnän muotoja sekä rakentamaan omaa identiteettiään. Monilukutaito merkitsee taitoa hankkia, yhdistää, muokata, tuottaa, esittää ja arvioida tietoa eri muodoissa, eri ympäristöissä ja tilanteissa sekä erilaisten välineiden avulla. Opetuksessa tarkastellaan oppilaille merkityksellisiä, autenttisia tekstejä sekä niistä nousevia tulkintoja maailmasta. Näin oppilaat voivat hyödyntää opiskelussa vahvuuksiaan ja itseään kiinnostavia sisältöjä ja käyttää niitä myös osallistumisessa ja vaikuttamisessa. Oppilaita kannustetaan ilmaisemaan näkemyksiään monipuolisten viestinnän ja vaikuttamisen keinojen avulla.

Monilukutaito oppilaanohjauksessa toteutuu työelämään suuntautuvan oppimisen syventämisessä, jonka tavoitteena on ohjata oppilaita kehittämään taitoaan arvioida eri työtehtävissä tarvittavaa osaamista, vuorovaikutus- ja viestintätaitoja sekä itselleen sopivia ammattialoja ja vahvistamaan valmiuksia hakea tietoa vaadittavan osaamisen hankkimisesta perusopetuksen jälkeen.

Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5) vuosiluokilla 7 - 9

Tieto- ja viestintäteknologinen (tvf) osaaminen on tärkeä kansalaistaito sekä itsessään että osana monilukutaitoa. Perusopetuksessa huolehditaan siitä, että kaikilla oppilailla on mahdollisuudet tieto- ja viestintäteknologisen osaamisen kehittämiseen. Tieto- ja viestintäteknologiaa hyödynnetään suunnitelmallisesti perusopetuksen kaikilla vuosiluokilla, eri oppiaineissa ja monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa sekä muussa koulutyössä. Tärkeätä on oppilaiden oma aktiivisuus ja mahdollisuus luovuuteen sekä itselle sopivien työskentelytapojen ja oppimispolkujen löytämiseen. Tärkeätä on myös yhdessä tekemisen ja oivaltamisen ilo, mikä vaikuttaa opiskelumotivaatioon. Yhdessä pohditaan, miksi tieto- ja viestintäteknologiaa tarvitaan opiskelussa, työssä ja yhteiskunnassa ja miten näistä taidoista on tullut osa yleisiä työelämätaitoja.

Tieto- ja viestintäteknologian käyttö on luonteva osa oppilaan omaa ja yhteisön oppimista. Oppilaat syventävät taitojaan ja hyödyntävät opiskelussaan koulun ulkopuolella opittua. Heille muodostuu käsitys siitä, miten tieto- ja viestintäteknologiaa voi hyödyntää eri oppiaineiden opiskelussa, myöhemmissä opinnoissa ja työelämässä sekä yhteiskunnallisissa toiminnassa ja vaikuttamisessa.

Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen toteutuu oppilaanohjauksessa työelämään suuntautuvan oppimisen, koulutus- ja työelämäfiedon hyödyntämisen syventämisessä omassa urasuunnittelussa. Ohjauksen tavoitteena on ohjata oppilasta kehittämään taitoaan arvioida eri työtehtävissä tarvittavaa osaamista, vuorovaikutus- ja viestintätaitoja sekä itselleen sopivia ammattialoja ja vahvistamaan valmiuksia hakea tietoa vaadittavan osaamisen hankkimisen jälkeen. Oppilaalle ja huoltajalle annetaan tietoa Suomen koulutusjärjestelmän pääpiirteistä ja sen mahdollisuuksista, tuetaan oppilaan taitoa etsiä koulutus- ja työelämä tietoa sekä Suomesta että ulkomailta. Oppilasta ohjataan käyttämään monikanavaisia tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluja sekä arvioimaan eri tietolähteiden kautta saadun tiedon luotettavuutta ja tarkoituksenmukaisuutta urasuunnittelun näkökulmasta.

Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6) vuosiluokilla 7 - 9

Työelämätaidot ja yrittäjyys oppilaanohjauksessa toteutuu työelämään suuntautuvan oppimisen sekä koulutus- ja työelämäfiedon hyödyntämisen syventämisessä omassa urasuunnittelussa. Oppilaanohjaus auttaa oppilasta ymmärtämään työn merkityksen oman elämänsä ja yhteiskunnan kannalta sekä edistää oppilaan taitoa tunnistaa opiskeltavien oppiaineiden merkityksen tulevien opintojen sekä työelämässä ja työllistymisessä tarvittavan osaamisen kannalta. Oppilasta ohjataan kehittämään taitoaan arvioida eri työtehtävissä tarvittavaa osaamista, vuorovaikutus- ja viestintätaitoja sekä itselleen sopivia ammattialoja ja vahvistamaan valmiuksia hakea tietoa vaadittavan osaamisen hankkimisen jälkeen. Oppilasta ohjataan käyttämään monikanavaisia tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluja sekä arvioimaan eri tietolähteiden kautta saadun tiedon luotettavuutta ja tarkoituksenmukaisuutta urasuunnittelun näkökulmasta.

Opetuksessa edistetään oppilaiden kiinnostusta ja myönteistä asennetta työtä ja työelämää kohtaan sekä vahvistetaan siihen liittyvää tietopohjaa. Oppilaita opetetaan tuntemaan lähialueen elinkeinoelämän erityispiirteitä ja keskeisiä toimialoja. Huolehditaan siitä, että viimeistään tässä vaiheessa oppilaat saavat kokemuksia työelämästä ja yhteistyöstä koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Tällöin harjoitellaan myös työelämässä tarvittavaa asianmukaista käyttäytymistä ja yhteistyötaitoja ja huomataan kielitaidon ja vuorovaikutustaitojen merkitys. Koulutyöhön sisältyy toimintamuotoja, joissa tarjoutuu tilaisuus oppia tuntemaan erilaisia ammatteja ja työaloja sekä yritystoimintaa. Tällaisia ovat mm. työelämään tutustumisjaksot, koulussa vieraillevien henkilöiden kanssa käytävät keskustelut, vierailut yrityksissä ja erilaisissa organisaatioissa sekä harjoitusyritystoiminta ja vapaaehtoistyö. Oppilaita opastetaan ottamaan selvää opintoihin ja työhön liittyvistä mahdollisuuksista ja uravaihinnoista. Heitä rohkaistaan tunnistamaan ja kehittämään omia taipumuksiaan, vahvuuksiaan ja kiinnostuksen kohteitaan sekä tekemään opintoihin ja työhön liittyvät valintansa perustellusti ja omista lähtökohdistaan, perinteisten sukupuoliroolien ja muiden roolimallien vaikutukset tiedostaan.

Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7) vuosiluokilla 7 - 9

Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen oppilaanohjauksessa toteutuu osallisuuden ja aktiivisen toiminnan sekä työelämään suuntautuvan oppimisen syventämisessä. Ohjaus auttaa oppilasta muodostamaan kokonaisikätyksen vuosiluokkien 3 - 6 toimintatavoista ja opiskeluympäristöstä, kehittää oppilaan valmiutta toimia kyseisessä ympäristössä ja erilaisissa ryhmissä sekä tukea oppilasta itsenäiseen toimintaan ja vastuun ottamiseen opiskelustaan ja tekemistään valinnoista. Oppilasta ohjataan

oppilasta käyttämään monikanavaisia tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluja sekä arvioimaan eri tietolähteiden kautta saadun tiedon luotettavuutta ja tarkoituksenmukaisuutta urasuunnittelun näkökulmasta.

Opetuksessa vahvistetaan ja syvennetään oppilaiden kiinnostusta yhteisiä ja yhteiskunnallisia asioita kohtaan ja harjoitellaan toimintaa demokraattisen yhteiskunnan jäsenenä. Perusopetuksen aikana muodostuu näkemys siitä, miksi opiskelu ja osallistuminen ovat tärkeitä, mitä kestävä elämäntapa merkitsee ja miten koulussa hankittua osaamista voi käyttää kestävä tulevaisuuden rakentamisessa.

Perusopetuksen päättäminen ja seuraavaan koulutusvaiheeseen siirtyminen

Perusopetuksen ja toisen asteen nivelvaiheessa oppilaat suuntautuvat jatko-opintoihin ja tekevät päätöksiä koulutus- ja uravalinnoistaan. Siirtymä edellyttää suunnitelmallista ja monialaista yhteistyötä sekä vuorovaikutusta oppilaiden ja huoltajien kanssa. Tavoitteena on antaa oppilaille mahdollisimman hyvät valmiudet edetä perusopetuksesta seuraavaan koulutusvaiheeseen sekä turvata opiskelun edellytykset ja hyvinvointi. Siirtyminen kohti uutta elämänvaihetta edellyttää nuorilta lisääntyvää elämänhallintaa, itsenäisyyttä ja vastuullisuutta. Koulu tukee oppilaita tässä kehitysprosessissa, jolloin oppilaanohjauksen ja oppilashuollon merkitys korostuu. Oppilaat tarvitsevat runsaasti tietoa erilaisista peruskoulun jälkeisistä mahdollisuuksista sekä monipuolista ohjausta niin opinto-ohjaajalta kuin eri oppiaineiden opettajiltakin. On tärkeää varata aikaa keskustella oppilaiden kanssa heidän suunnitelmistaan ja auttaa oppilaita ymmärtämään jatko-opintojen asettamia vaatimuksia sekä tekemään realistisia valintoja.

Seudullisia toimintatapoja:

- yleinen, tehostettu ja erityinen tuki henkilökohtaisessa, piennryhmä- ja luokkamutoisessa ohjauksessa
- kodin ja koulun yhteistyö
- jatko-opintoillat hakijoille ja huoltajille
- oppilaitosvierailut sekä TET -päivät tai jaksot toisen asteen oppilaitoksissa
- koulutuskokeilut
- vierailijat
- vierailukäynnit
- oppilaitosten esittelytilaisuudet ja avoimet ovet sekä oppilaille että huoltajille

Formatiivinen arviointi oppilaanohjauksessa vuosiluokilla 7–9

Oppilaanohjauksesta ei anneta arvosanaa kuten muista oppiaineista. Oppilaanohjauksessa arviointi on formatiivista arviointia, joka perustuu oppilaiden itsearviointiin sekä vuorovaikutteiseen, ohjaavaan ja kannustavaan palautteeseen eri ohjaustoimien yhteydessä. Oppilaat pohtivat yhdessä **oppilaanohjaajan** kanssa ja oppivat arvioimaan valmiuksiaan, osaamistaan ja taitojaan, toimintakykyään, toimijuuttaan ja voimavarojaan, ohjaus- ja tuentatarpeensa määrää ja laatua sekä ryhmätyö- ja vuorovaikutustaitojaan. Oppilaita ohjataan

tunnistamaan arvojen, uskomusten ja itselleen merkittävien ihmisten vaikutusta valintoihin ja päätöksiin. He harjaantuvat arvioimaan tiedonhankinta- sekä tieto- ja viestintäteknologian taitojaan koulutus- ja työelämä tiedon hankkimisessa. Oppilaita kannustetaan kiinnittämään huomiota myös taitoonsa tunnistaa eri tietolähteiden luotettavuutta ja tarkoituksenmukaisuutta. Oppilaita ohjataan tiedostamaan erilaisten itsearviointimenetelmien ja -välineiden taustat sekä tunnistamaan niiden käyttömahdollisuuksia omassa urasuunnittelussaan. **Oppilaanohjaajan** tuella oppilaat oppivat löytämään tuki- ja ohjauspalveluita tarjoavat tahot koulussa ja yhteiskunnassa sekä kehittävät taitoaan hakea tarvitsemiaan palveluita.

Vuosiluokat 7-9 – oppilaanohjauksen tavoitteet ja sisällöt

VI	<p>Ohjauksen tavoite YHTEISÖN JÄSENEINÄ KASVAMISEN SYVENTÄMINEN</p>	<p>Sisällöt</p>	<p>Sisällön tarkennus</p>	<p>Ohjauksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet</p>	<p>Laaja-alainen osaaminen</p>
----	--	------------------------	----------------------------------	--	---------------------------------------

<p>7 Osallisuus ja aktiivinen toiminta</p> <p>8 T1 auttaa oppilasta muodostamaan kokonaiskäsitys vuosiluokkien 7-9 toimintatavoista ja opiskeluympäristöstä, kehittää oppilaan valmiutta toimia kyseisessä ympäristössä ja erilaisissa ryhmissä sekä tukea oppilasta itsenäiseen toimintaan ja vastuun ottamiseen opiskelustaan ja tekemistään valinnoista</p>	<p>S1, S2</p>	<p>S1 Oppiminen ja opiskelu</p> <ul style="list-style-type: none"> - koulu yhteisössä toimimisen syventäminen (ryhmytymisharjoitukset) - opiskelutaitojen ja oppimaan oppimisen taitojen syventäminen (opiskelutekniikat) - tavoitteiden asettamisen syventäminen - vastuun ottamisen syventäminen (oma oppiminen, opintoihin liittyvät valinnat, opintojen eteneminen) <p>S2 Itsetuntemus ja elinikäinen urasuunnittelu</p> <ul style="list-style-type: none"> - itsetuntemuksen syventäminen (persoonallisuustesti) - itsearviointitaitojen syventäminen (oppimissuunnitelma) - tulevaisuuden suunnittelu- ja päätöksentekotaitojen syventäminen - urasuunnittelu- ja urahallintataitojen, motivaation ja elämänhallintataitojen syventäminen (ammatinvalintasuunnitelma) 	<p>Oppilas oppii tarkastelemaan itseään yläkoululaisena ja koulu yhteisössä aktiivisesti toimivana jäsenenä:</p> <ul style="list-style-type: none"> - yläkoulu uutena oppimisympäristönä (yhtäläisyydet ja erot alakouluun verrattuna) - odotukset ja omat valmiudet - koulu erilaisten yksilöiden ja ryhmien muodostamana yhteisönä - koulukiusaaminen ja sen ehkäiseminen - ryhmätaitojen harjoittelun merkitys koulussa, työssä ja elämässä - erilaiset tavat vaikuttaa yhteisiin asioihin - osallistuminen itseä koskevaan päätöksentekoon - päätöksentekotaidot 	<p>L3, L7</p>
---	---------------	---	---	---------------

	<p>- analysointivalmiuksien syventäminen (arvot, asenteet, oppilään taidot, sosiaaliset verkostot)</p>	<p>- omien asioiden hoitaminen ja vastuun lisääntyminen yläkoulussa/vastuun kantaminen</p> <p>- oman yläkoulun valinnaisainetarjonta ja valintaprosessit</p> <p>- valinnaisaineiden merkitykselliset valintaperusteet</p>	
--	--	---	--

Oppimaan oppimisen taidot
T2 kannustaa ja ohjata oppilaita kehittämään opiskelutaitojaan sekä oppimaan oppimisen taitojaan

S1 Oppiminen ja opiskelu

- kouluyhteisössä toimimisen syventäminen (ryhmytymisharjoitukset)
- opiskelutaitojen ja oppimaan oppimisen taitojen syventäminen (opiskelutekniikat)
- tavoitteiden asettamisen syventäminen
- vastuun ottamisen syventäminen (oma oppiminen, opintoihin liittyvät valinnat, opintojen eteneminen)

Oppilas oppii tarkastelemaan itseään oppijana, käsittelemään ja testaamaan havaintokanavien merkitystä oppimisessa sekä kehittymään kouluoppimisen taitajaksi:

- oppiminen yleisesti
- erilaiset tavat oppia - ymmärryksen lisääntyminen
- opiskeluun liittyvien pulmien tunnistaminen esim. lukivaikeus
- oppimaan opettelu
- muisti ja tiedonkäsitteleminen
- sisäisen ja ulkoisen motivaation merkitys koulutyössä ja eri oppiaineissa
- myönteisen ja kielteisen asenteen vaikutus oppimiseen ja koulumenestykseen
- arvioinnin periaatteet ja käytännöt
- tulosten arviointi ja tarkastelu

<p>Elinikäinen oppiminen T3 luoda edellytyksiä oppilaan halulle oppia, arvioida osaamistaan, tunnistaa ja hyödyntää taitojaan ja vahvuuksiaan, kehittää kykyään tunnistaa oppimiskohteitaan sekä antaa valmiuksia muuttaa tarvittaessa suunnitelmiaan ja toimintamallejaan</p>	<p>S1, S2</p> <p>S1 Oppiminen ja opiskelu - kouluyhteisössä toimimisen syventäminen (ryhmytymisharjoitukset) - opiskelutaitojen ja oppimaan oppimisen taitojen syventäminen (opiskelutekniikat) - tavoitteiden asettamisen syventäminen - vastuun ottamisen syventäminen (oma oppiminen, opintoihin liittyvät valinnat, opintojen eteneminen)</p> <p>S2 Itsetuntemus ja elinikäinen urasuunnittelu - itsetuntemuksen syventäminen (persoonallisuustestit) - itsearviointitaitojen syventäminen (oppimissuunnitelma) - tulevaisuuden suunnittelu- ja päätöksentekotaitojen syventäminen - urasuunnittelu- ja urahallintataitojen, motivaation ja elämänhallintataitojen syventäminen (ammatinvalintasuunnitelma)</p>	<p>Oppilas oppii arvioimaan itseään kehittyvänä oppijana ja kehittymään elinikäisen oppimisen taitajaksi: - motivaatio - asenne: oppia voi milloin ja missä tahansa - jatkuvan oppimisen merkitys koulussa, työssä ja elämässä - omien vahvuuksien tunnistaminen ja hyödyntäminen omassa toiminnassa (mm. vahvuustestit)</p>	<p>L1</p>
---	---	---	-----------

- analysointivalmiuksien
syventäminen (arvot, asenteet,
oppilaan taidot, sosiaaliset
verkostot)

<p>Itsetuntemus T4 ohjata oppilasta tunnistamaan omiin valintoihinsa vaikuttavia tekijöitä sekä suhteuttamaan omaa toimintaansa kykyjensä, edellytystensä ja kiinnostuksensa mukaisesti</p>	<p>S2</p> <p>S2 Itsetuntemus ja elinikäinen urasuunnittelu</p> <ul style="list-style-type: none"> - itsetuntemuksen syventäminen (persoonallisuustestit) - itsearviointitaitojen syventäminen (oppimissuunnitelma) - tulevaisuuden suunnittelu- ja päätöksentekotaitojen syventäminen - urasuunnittelu- ja urahallintataitojen, motivaation ja elämäntaitojen syventäminen (ammatinvalintasuunnitelma) - analysointivalmiuksien syventäminen (arvot, asenteet, oppilaan taidot, sosiaaliset verkostot) 	<p>Oppilas oppii tarkastelemaan itseään sekä läheisten ihmisten ja elämämpiirin merkitystä koulussa, työssä ja elämässä:</p> <ul style="list-style-type: none"> - arvojen kehittyminen, merkitys ja muutos - itselle tärkeät arvot ja asiat - lähipiirin vaikutus ja arvot - yhteiskunnan arvot - ihmisten erilaiset toimintatavat ja luonteenpiirteet - oman toiminnan ja luonteen arviointi 	<p>L3</p>
--	---	--	-----------

<p>Tavoitteiden asettaminen T5 ohjata oppilaita asettamaan sekä pitkän että lyhyen aikavälin tavoitteita, tekemään niitä koskevia suunnitelmia sekä arvioimaan niiden toteutumista</p>	<p>S2, S5</p>	<p>S2 Itsetuntemus ja elinikäinen urasuunnittelu</p> <ul style="list-style-type: none"> - itsetuntemuksen syventäminen (persoonallisuustestit) - itsearviointitaitojen syventäminen (oppimissuunnitelma) - tulevaisuuden suunnittelu- ja päätöksentekotaitojen syventäminen - urasuunnittelu- ja urahallintataitojen, motivaation ja elämänhallintataitojen syventäminen (ammatinvalintasuunnitelma) - analysointivalmiuksien syventäminen (arvot, asenteet, oppilaan taidot, sosiaaliset verkostot) <p>S5 Jatko-opinnot ja niihin hakeutuminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - koko perusopetuksen ajan kestävä jätko-opintojen ja tulevaisuuden suunnittelun taitojen kehittymisen syventäminen - Suomen koulutusjärjestelmän tarjoamien erilaisten jatko-opintomahdollisuuksien selvittämisen syventäminen 	<p>Oppilas oppii tarkastelemaan omaa ajankäyttöään, kiinnostuksiaan, voimavarojaan, unelmiaan ja elämäntilannettaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ajankäyttö ja harrastukset - voimavarojen olemus - unelmien merkitys ja hyöty - seitsemäs-, kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisten ikäkausien haasteet 	<p>L1, L3</p>
---	---------------	---	--	---------------

- jatko-opintoihin liittyvän tiedonhankinnan syventäminen
- jatko-opintoihin hakeutumisen syventäminen (jatko-opintosuunnitelma)
- tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluiden hyödyntämisen syventäminen

<p>Työelämään suuntautuva oppiminen T6 auttaa oppilasta ymmärtämään työn merkitys oman elämänsä ja yhteiskunnan kannalta sekä edistää oppilaan taitoa tunnistaa opiskeltavien oppiaineiden merkitys tulevien opintojen sekä työelämässä ja työllistymisessä tarvittavan osaamisen kannalta</p>	<p>S2, S3, S5</p>	<p>S2 Itsetuntemus ja elinikäinen urasuunnittelu</p> <ul style="list-style-type: none"> - itsetuntemuksen syventäminen (persoonallisuustestit) - itsearvointitaitojen syventäminen (oppimissuunnitelma) - tulevaisuuden suunnittelu- ja päätöksentekotaitojen syventäminen - urasuunnittelu- ja urahallintataitojen, motivaation ja elämänhallintataitojen syventäminen (ammatinvalintasuunnitelma) - analysointivalmiuksien syventäminen (arvot, asenteet, oppilaan taidot, sosiaaliset verkostot) <p>S3 Opiskelussa ja työelämässä tarvittavat taidot</p> <ul style="list-style-type: none"> - erilaisissa ympäristöissä toimimisen syventäminen - monipuolisten opiskelussa ja työelämässä tarvittavien taitojen syventäminen - monikanavaisten vuorovaikutus- ja viestintätaitojen syventäminen (eri tietolähteiden kautta saadun tiedon luotettavuuden arviointi urasuunnittelun kannalta) 	<p>Oppilas oppii tarkastelemaan muuttuvaa työelämää, tulevaisuuden työelämätaitoja sekä arvioimaan työn merkitystä, kiinnostavuutta ja omien lahjakkuuksien hyödyntämistä uravalinnassa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - palkkatyö ja muut toimeentulomahdollisuudet - yrittäminen ja yrittäjä itsensä ja muiden työllistäjänä - omien yrittäjätaitojen ja -valmiuksien arviointi - työelämän muutokset - tulevaisuudessa tarvittavat erityyppiset työt ja työelämätaidot - lahjakkuuden lajit ja omien lahjakkuuksien arviointi omaan kokemusmaailmaan perustuen - lahjakkuuksien arviointi osana omaa uravalintaa 	<p>L6, L7</p>
---	-------------------	--	--	---------------

S5 Jatko-opinnot ja niihin hakeutuminen

- koko perusopetuksen ajan kestävä jatko-opintojen ja tulevaisuuden suunnittelun taitojen kehittymisen syventäminen
- Suomen koulutusjärjestelmän tarjoamien erilaisten jatko-opintomahdollisuuksien selvittämisen syventäminen
- jatko-opintoihin liittyvän tiedonhankinnan syventäminen
- jatko-opintoihin hakeutumisen syventäminen (jatko-opintosuunnitelma)
- tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluiden hyödyntämisen syventäminen

<p>Työelämään suuntautuva oppiminen T7 ohjata oppilasta kehittämään taitoaan arvioida eri työtehtävissä tarvittavaa osaamista, vuorovaikutus- ja viestintätaitoja sekä itselleen sopivia ammattialoja ja vahvistamaan valmiuksia hakea tietoa vaadittavan osaamisen hankkimisesta perusopetuksen jälkeen</p>	<p>S2, S3, S4, S5</p>	<p>S2 Itsetuntemus ja elinikäinen urasuunnittelu</p> <ul style="list-style-type: none"> - itsetuntemuksen syventäminen (persoonallisuustestit) - itsearviointitaitojen syventäminen (oppimissuunnitelma) - tulevaisuuden suunnittelu- ja päätöksentekotaitojen syventäminen - urasuunnittelu- ja urahallintataitojen, motivaation ja elämänhallintataitojen syventäminen (ammatinvalintasuunnitelma) - analysointivalmiuksien syventäminen (arvot, asenteet, oppilaiden taidot, sosiaaliset verkostot) <p>S3 Opiskelussa ja työelämässä tarvittavat taidot</p> <ul style="list-style-type: none"> - erilaisissa ympäristöissä toimimisen syventäminen - monipuolisten opiskelussa ja työelämässä tarvittavien taitojen syventäminen - monikanavaisten vuorovaikutus- ja viestintätaitojen syventäminen (eri tietolähteiden kautta saadun 	<p>Oppilas oppii arvioimaan itseään tulevaisuuden työntekijänä sekä etsimään TET ja kesätyöpaikat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - erilaiset työt - oman soveltuvuuden ja kiinnostuksen arvointi (AVO -ammatinvalintaohjelma) - työelämään tutustuminen ja työelämätaidot (TET) - työelämän pelisäännöt - tasa-arvo työelämässä - kesätyöt - ansioluettelo (CV) ja työhakemus - haastatteluun valmistautuminen (opiskelu-/työpaikka) - opiskelijan budjetti - Kelan tuet opiskelijoille - erilaiset työnhaun kanavat - TE-palvelut 	<p>L4, L5, L6</p>
--	-----------------------	--	--	-------------------

tiedon luotettavuuden arviointi
urasuunnittelun kannalta)

S4 Työelämään tutustuminen

- eri elinkeinoihin, työelämään ja ammattialoihin tutustumisen syventäminen
- työn hakemisen harjoittelu
- työelämä tietouden hankkimisen syventäminen (itseä kiinnostavat alat, ammatit ja yrittäjyys)
- työelämään tutustumisjaksot (TET eli työhöntutustumissuunnitelma)
- TET -jaksojen kokemuksen, tiedon ja palautteen hyödyntämisen syventäminen tulevaisuuden suunnitelmien teossa
- työelämän tasa-arvokysymysten syventäminen

S5 Jatko-opinnot ja niihin hakeutuminen

- koko perusopetuksen ajan kestävä jätko-opintojen ja tulevaisuuden suunnittelun taitojen kehittymisen syventäminen

- erilaiset työnhaun kanavat

- Suomen koulutusjärjestelmän tarjoamien erilaisten jatko-opintomahdollisuuksien selvittämisen syventäminen
- jatko-opintoihin liittyvän tiedonhankinnan syventäminen
- jatko-opintoihin hakeutumisen syventäminen (jatko-opintosuunnitelma)
- tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluiden hyödyntämisen syventäminen

<p>Koulutus- ja työelämätiedon hyödyntäminen omassa urasuunnittelussa</p> <p>T8 antaa oppilaalle ja huoltajalle tietoa Suomen koulutusjärjestelmän pääpiirteistä ja sen mahdollisuuksista, tukea oppilaan taitoa etsiä koulutus- ja työelämätietoa sekä Suomesta että ulkomailta</p>	<p>S4 Työelämään tutustuminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - eri elinkeinoihin, työelämään ja ammattialoihin tutustumisen syventäminen - työn hakemisen harjoittelu - työelämätiedouden hankkimisen syventäminen (itseä kiinnostavat alat, ammatit ja yrittäjäyys) - työelämään tutustumisjaksot (TET eli työhöntutustumissuunnitelma) - TET -jaksojen kokemuksen, tiedon ja palautteen hyödyntämisen syventäminen tulevaisuuden suunnitelmien teossa - työelämän tasa-arvokysymysten syventäminen <p>S5 Jatko-opinnot ja niihin hakeutuminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - koko perusopetuksen ajan kestävä jätko-opintojen ja tulevaisuuden suunnittelun taitojen kehittymisen syventäminen - Suomen koulutusjärjestelmän tarjoamien erilaisten jatko-opintomahdollisuuksien selvittämisen syventäminen 	<p>Oppilas oppii tiedostamaan tulevaisuuden toiveensa, varautumaan valintoihinsa, tiedostamaan esteensä ja suunnittelemaan omaa opintopolkuaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - elämään sekä opinto- ja ammattiuraan kohdistuvat unelmat - uranvalintaan vaikuttavat tekijät - valintojen moninaisuus - koulutusjärjestelmän joustavuus - oman päättämistyylin pohdinta - oman suunnittelu- ja päätöksentekovalmiuden arviointi - opinto- ja ammattiuran suunnittelussa mahdollisesti eteen tulevat esteet - omien esteiden laadun ja määrän arviointi - terveydellisten rajoitteiden vaikutus uravalintoihin - opiskeluväylät 	<p>L4, L5</p>
---	---	--	---------------

		<ul style="list-style-type: none">- jatko-opintoihin liittyvän tiedonhankinnan syventäminen- jatko-opintoihin hakeutumisen syventäminen (jatko-opintosuunnitelma)- tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluiden hyödyntämisen syventäminen	<ul style="list-style-type: none">- etenemisvaihtoehdot- oman opintopolun suunnittelu

<p>Koulutus- ja työelämätiedon hyödyntäminen omassa urasuunnittelussa</p> <p>T9 ohjata oppilasta käyttämään monikanavaisia tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluja sekä arvioimaan eri tietolähteiden kautta saadun tiedon luotettavuutta ja tarkoituksenmukaisuutta urasuunnittelun näkökulmasta</p>	<p>S2, S3, S5</p>	<p>S2 Itsetuntemus ja elinikäinen urasuunnittelu</p> <ul style="list-style-type: none"> - itsetuntemuksen syventäminen (persoonallisuustestit) - itsearviointitaitojen syventäminen (oppimissuunnitelma) - tulevaisuuden suunnittelu- ja päätöksentekotaitojen syventäminen - urasuunnittelu- ja urahallintataitojen, motivaation ja elämäntaitojen syventäminen (ammatinvalintasuunnitelma) - analysointivalmiuksien syventäminen (arvot, asenteet, oppilään taidot, sosiaaliset verkostot) <p>S3 Opiskelussa ja työelämässä tarvittavat taidot</p> <ul style="list-style-type: none"> - erilaisissa ympäristöissä toimimisen syventäminen - monipuolisten opiskelussa ja työelämässä tarvittavien taitojen syventäminen - monikanavaisten vuorovaikutus- ja viestintätaitojen syventäminen (eri tietolähteiden kautta saadun 	<p>Oppilas tutustuu toisen asteen opintoihin ja muihin oppivelvollisuuden piiriin kuuluviin koulutuksiin ja oppii arvioimaan omia vahvuuksiaan ja mahdollisuuksiaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ammatilliset perustutkinnot, tiedonhankinta ja oman kiinnostuksen arviointi - ammatillisten perustutkintojen jälkeiset jatko-opintomahdollisuudet - lukio-opinnot, tiedonhankinta ja oman kiinnostuksen arviointi - lukion opintojaksojen ja opintopisteiden valitseminen - lukion jälkeiset jatko-opintomahdollisuudet - erilaiset yhdistelmäopinnot ja oman kiinnostuksen arviointi - muut oppivelvollisuuden piiriin kuuluvat koulutukset, tiedonhankinta ja oman kiinnostuksen arviointi 	<p>L4, L5, L6</p>
---	-------------------	--	--	-------------------

tiedon luotettavuuden arviointi
urasuunnittelun kannalta)

**S5 Jatko-opinnot ja niihin
hakeutuminen**

- koko perusopetuksen ajan
kestävän jatko-opintojen ja
tulevaisuuden suunnittelun
taitojen kehittymisen
syventäminen
- Suomen koulutusjärjestelmän
tarjoamien erilaisten jatko-
opintomahdollisuuksien
selvittämisen syventäminen
- jatko-opintoihin liittyvän
tiedonhankinnan syventäminen
- jatko-opintoihin hakeutumisen
syventäminen (jatko-
opintosuunnitelma)
- tieto-, neuvonta- ja
ohjauspalveluiden hyödyntämisen
syventäminen

- toisen asteen oppilaitoksiin ja
oppivelvollisuuskoulutuksen
piiriin kuuluviin oppilaitoksiin
tutustuminen
- oma hakusuunnitelma

<p>Monikulttuurisuus ja kansainvälisyys T10 tukea oppilaan taitoja tunnistaa kulttuuritaustansa sekä kykyä toimia kulttuurienvälisissä kohtaamisissa ja yhteistyötilanteissa, opastaa oppilasta hankkimaan ja omaksumaan tietoa opiskelu- ja työskentelymahdollisuuksista monikansallisissa työympäristöissä sekä ulkomailla</p>	<p>S4, S5</p>	<p>S4 Työelämään tutustuminen - eri elinkeinoihin, työelämään ja ammattialoihin tutustumisen syventäminen - työn hakemisen harjoittelu - työelämä tietouden hankkimisen syventäminen (itseä kiinnostavat alat, ammatit ja yrittäjyys) - työelämään tutustumisjaksot (TET eli työhöntutustumissuunnitelma) - TET -jaksojen kokemuksen, tiedon ja palautteen hyödyntämisen syventäminen tulevaisuuden suunnitelmien teossa - työelämän tasa-arvokysymysten syventäminen</p> <p>S5 Jatko-opinnot ja niihin hakeutuminen - koko perusopetuksen ajan kestävä jätko-opintojen ja tulevaisuuden suunnittelun taitojen kehittymisen syventäminen - Suomen koulutusjärjestelmän tarjoamien erilaisten jatko-opintomahdollisuuksien selvittämisen syventäminen</p>	<p>L2</p> <p>Oppilas tutustuu kansainvälisiin opiskelu-, harjoittelu- ja työmahdollisuuksiin ja oppii arvioimaan omia vahvuuksiaan ja mahdollisuuksiaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nuorten kansainväliset opiskelumahdollisuudet sekä niiden hyöty ja sopivuus itselle - nuorten kansainväliset harjoittelu- ja työmahdollisuudet sekä niiden hyöty ja sopivuus itselle - ulkomaisiin opintoihin hakeutuminen ja itsenäisesti hoidettavat asiat
--	---------------	--	--

- jatko-opintoihin liittyvän tiedonhankinnan syventäminen
- jatko-opintoihin hakeutumisen syventäminen (jatko-opintosuunnitelma)
- tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluiden hyödyntämisen syventäminen

